

Τα νησιά του Ιονίου αποτελούν αναμφίβολα μερικά από τα ωραιότερα σημεία της πατρίδας μας.

Καταπράσινες πινελιές στο απέραντο γαλάζιο του Ιονίου πελάγους, μικρά και μεγάλα νησιά, γνωστά ή άγνωστα, γοητεύουν τον επισκέπτη με την ομορφιά τους, με το παραδοσιακό και το ιστορικό τους περιβάλλον, με την κουλτούρα και το ταμπεραμέντο των ανθρώπων τους.

Πιο γνωστά ασφαλώς τα μεγάλα και τουριστικά νησιά: η Κέρκυρα, η Λευκάδα, η Κεφαλονιά, η Ζάκυνθος. Εξίσου όμορφα αλλά λιγότερο γνωστά και γι' αυτό ίσως πιο ελκυστικά για πολλούς τα μικρότερα νησιά: τα **Διαπόντια**, οι **Παξοί**, η **Ιθάκη**. Αυτούς τους μικρούς παραδείσους που προσφέρονται για ήρεμες "εναλλακτικές" διακοπές, για "άλλο" τουρισμό θέλουμε ως Περιφέρεια να προβάσουμε, να αναδείξουμε, χωρίς φυσικά να αλλοιώσουμε το χαρακτήρα τους.

Η προβολή και παρουσίαση λοιπόν αυτών των νησιών, όπως είναι σήμερα των **Οθωνών**, πρέπει να γίνει και αυτή "εναλλακτικά", ήπια και όχι επιθετικά. Πιστεύω ότι οι αναγνώστες του σημερινού οδοιπορικού στους Οθωνούς, θα πάρουν μια καλή και σωστή γεύση αυτού του πανέμορφου μικρού νησιού όπου κάποτε κατοίκησε η γλυκιά Καλυψώ και φιλοξένησε στις σπηλιές του τον Οδυσσέα, του νησιού που δίνει την αίσθηση μιας περασμένης εποχής, ενός νησιού όπου μέσα από πολλά και πανέμορφα μονοπάτια του μπορεί ο επισκέπτης να φθάσει σε κάθε γωνιά, σε κάθε ακτή, να το γνωρίσει σπιθαμή προς σπιθαμή, του νησιού που αποτελεί το πιο βορειοδυτικό σημείο της Ελλάδας, τον πρώτο σταθμό των σκαφών από την Ιταλία.

Θέλω, ως Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας να πιστεύω, ότι αρκετοί θα είναι εκείνοι που θα παρακινηθούν να γνωρίσουν αυτά τα μικρά νησιά, λίγο-πολύ άγνωστα που τόσα πολλά έχουν να προσφέρουν, καθώς μετά το αφιέρωμα του περιοδικού **ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ** στους Οθωνούς, θα ακολουθήσουν παρόμοια αφιερώματα στα άλλα μικρά νησιά του Ιονίου.

Ευχαριστώ ιδιαίτερα την διεύθυνση του περιοδικού για το ενδιαφέρον και τη συνεργασία του για την παρουσίαση όχι των "τεχνικών" ή γνωστών παραδείσων αλλά των αυθεντικών και παραδοσιακών.

Κώστας Γεωργαλίδης
Γενικός Γραμματέας
Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΙΑ ΝΗΣΙΣ

"Οι Ακρίτες του Ιονίου"

Μέρος α': "ΟΘΩΝΟΙ"

Οι νότιες ακτές του νησιού με τις άφθονες εναλλαγές τους προσφέρουν ένα εκπληκτικό θέαμα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ίσως ήταν η σιγανή βροχή που έπεφτε από το πρωί, ίσως η σκοτεινή φθινοπωριάτικη μέρα. Ίσως ήταν κι οι αναμνήσεις του καλοκαιριού, που είχε πια περάσει. Όλα αυτά μαζί έδιωχναν κάθε διάθεση για δουλειά, η ψυχή, οι σκέψεις, πετούσαν μακριά.

Στάθηκα νοσταλγικά μπροστά στον Χάρτη της Ελλάδας. Έτρεχε το βλέμμα μου αφηρημένα σε στεριές και θάλασσες, κάποια στιγμή σταμάτησε στην Κέρκυρα. Και τότε, ίσως για πρώτη φορά πρόσεξα, πως δεν σταματούσε στην Κέρκυρα η Ελλάδα. Τρία ακόμη Ελληνικά ονόματα βρίσκονταν πιο πάνω. ΜΑΘΡΑΚΙ, ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ. Τρία μικρά Ελληνικά νησιά, ένα άγνωστο τρίγωνο, εκεί στα βάθη του Ιονίου. Στ' αριστερά το Μαθράκι, το πιο μικρό, πιο κοντινό στην Κέρκυρα από τ' άλλα. Στα δεξιά η Ερείκουσα, μακρόστενη αυτή, μια δρασκειλιά από την Αλβανία. Και στην κορφή του τριγώνου, στο δυτικότερο άκρο της Ελλάδας, οι Οθωνοί.

Με μιας γέμισε απορίες το μυαλό μου.

Ζουν άνθρωποι εκεί; Πώς να 'ναι η φύση; Αμμουδερές οι ακτές ή απόκρημνες;

Υπάρχει τουρισμός ή είναι απλά καταφύγιο φαραδών;

Ερωτήματα, που κανείς στο περιβάλλον μου δεν μπόρεσε να απαντήσει. Κι αυτό το πέπλο μυστηρίου με προκαλούσε ακόμη περισσότερο.

Πέρασαν κοντά δυο χρόνια λησμονιάς κι έμοιαζε σαν να 'χε βυθιστεί σε χειμερία νάρκη, η επιθυμία μου να τα γνωρίσω..

ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΑΚΡΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Στις αρχές Απριλίου 1998 στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας ήταν συγκεντρωμένη όλη η τουριστική Ελλάδα, γνωστή και άγνωστη. Το "ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ" άνοιξε τις πόλες του και, για πέντε μέρες, πρόσφερε στους χιλιάδες επισκέπτες του πληροφόρηση και ενημέρωση. Αυτά άλλωστε δεν είναι τα αρχικά στάδια της παρακίνησης, της γνώσης;

Στο περίπτερο της "Περιφέρειας Ιονίων Νήσων" παίρνουμε επιτέλους τις πρώτες πληροφορίες για τα Διαπόντια νησιά, το Μαθράκι, τους Οθωνούς, την Ερείκουσα. Από κείνη τη στιγμή οι αποφάσεις τρέχουν με την ορμή χειμάρρου. Είν' ορατός πια ο προορισμός, αν και γεμάτος μυστήρια ακόμα...

Τρεις μήνες αργότερα είμαστε στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας. Ένα λεπτό πριν λύσει τους κάβους του, προλαβαίνουμε το φέρρυ-μπόουτ για Κέρκυρα και πηδάμε μέσα.

Το ταξίδι στα γαλήνια νερά του Ιονίου είναι σύντομο, κάτι λιγότερο από δυο ώρες. Ανοίγει η πόλη της Κέρκυρας την αγκαλιά της και μας υποδέχεται. Όμορφη, αρχοντική, τα σημάδια του χρόνου δεν έχουν σβηστεί ακόμα από πάνω της. Κάστρα, παλιά κτίρια και αρχοντικά, περιπλανιόμαστε με τις ώρες.

Τα απίστευτα στενά δρομάκια της, τα περίφημα "Καντούνια", θυμίζουν Βενετία. Είν' όμως για μας ένας ενδιαμέσος σταθμός, τα κάλλη της μόνον προσωρινά μας σαγηλεύουν. Το ίδιο απόγευμα με τον Σπύρο τον Κασίμη ανηφορίζουμε στα βόρεια του νησιού, στην κορφή του "Παντοκράτορα". Πέρα μακριά στο βάθος, τρεις μικρές στεριές ξεχωρίζουν μέσ' την αχλύ του δειλινού, μοιάζουν ν' αναδύονται απ' τα νερά του Ιονίου.

-Αυτά είναι τα νησάκια σας, λέει ο Σπύρος, το δυτικότερο άκρο της Ελλάδας.

ΟΘΩΝΟΙ, ΠΡΩΤΗ ΓΕΥΣΗ

Ο όρμος του Αγίου Στεφάνου απέχει περίπου 40 δύσκολα χιλιόμετρα από την πόλη της Κέρκυρας. Είν' ένα μικρό, προφυλαγμένο λιμανάκι στο Β.Δ.

Προσεγγίζοντας τους Οθωνούς. Στο βάθος το Μεροβύγι, το ψηλότερο βουνό, με υψόμετρο 394 μέτρα.

άκρο του νησιού.

Στις 11 παρά τέταρτο το πρωί η "ΑΓΓΕΛΙΚΗ" μπαίνει αργά και δένει στο λιμάνι. Είν' ένα όμορφο ξύλινο σκαρί γύρω στα 13 μέτρα. Τρέφω από παλιά μια ιδιαίτερη αγάπη για τα ξύλινα σκαριά, κάθε κομμάτι τους έχει απάνω την τέχνη και το μεράκι των παλιών μαστόρων. Αλλά και το ταξίδι με τέτοια καϊκάκια είναι διαφορετικό, έχει μιαν άλλη αμεσότητα. Κάθεσαι, άβολα μερικές φορές, πάνω σε ξύλινους βαμμένους πάγκους ή όπου αλλού βρεις, νοιώθεις την θάλασσα από κάτω να γλύφει την κουπαστή, να φτάνει συχνά στο πρόσωπό σου, γεύεσαι την αλμύρα της. Ο καπετάνιος δεν είν' απόμακρος, τον βλέπεις όποια στιγμή θέλεις, παρακολουθείς μέσ' το κουβούκλιο τους χειρισμούς του.

Μπαίνουμε καμιά εικοσαριά στο καϊκάκι, ντόπιοι οι περισσότεροι και πεντέξι ξένοι. Προσπαθώ να εντοπίσω και κάποιους άλλους Έλληνες, εκτός από τους ντόπιους. Αδύνατον, δεν υπάρχει κανείς.

-Πού είν' οι Έλληνες "περιηγητές" που θέ-

λουν ν' "αποδράσουν" από την καθημερινότητα; αναρωτιέμαι.

Στο μεταξύ η ΑΓΓΕΛΙΚΗ όλο και πλησιάζει στους Οθωνούς. Να, τώρα περνάει δεξιά από το Μαθράκι. Μικρό και κατάφυτο, ένας οικισμός στην παραλία κι άλλος ένας στο βουνό, μισοκρυμμένος στα δέντρα. Μια τεράστια θαλάσσια χελώνα περνάει σύρριζα απ' το σκάφος, γλιτώνει τη ζωή της μόλις την τελευταία στιγμή.

Στις 12:30 ακριβώς, ο Τάσος ο καπετάνιος, ακουμπάει γλυκά το καϊκάκι στο αραξοβόλι του, το "Αυλάκι", μικρό λιμάνι των Οθωνών.

Ο Περικλής Κασίμης, ειδοποιημένος από τον Σπύρο, μας βοηθάει να φορτώσουμε τα πράγματα στο αγροτικό και σε τρία λεπτά είμαστε στο δωμάτιό μας. Μικρό συγκρότημα, καινούργιο, με ατομικό μπάνιο και θέα στο λιμάνι. Ήσυχο και απομονωμένο μέσα στο πράσινο, μας κάνει να νοιώσουμε θαλπωρή οικογενειακή.

Η "κυρά του σκάφους", η Αγγελική, μας υποδέχεται πρόσχαρα και φιλικά.

ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ

Το πρώτο φως της ημέρας μας βρίσκει στο Αυλάκι. Ακίνητες οι βάρκες πάνω στα ήρεμα νερά, κανένας ήχος, καμιά κίνηση δεν διασπά την πρωινή γαλήνη. Ο "Άμμος", ο παραθαλάσσιος οικισμός του νησιού, κοιμάται αυτή την ώρα. Μόνον δυο-τρεις ψαράδες ασχολούνται με τα δίχτυα τους, ένα Ιταλικό ιστιοπλοϊκό ετοιμάζεται να σαλπάρει. Απλές, ειδυλλιακές εικόνες, που τόσο μας λείπουν στην πόλη.

Κάποια στιγμή ένα καφεενεδάκι ζωντανεύει, πολύ γρήγορα έχουμε μπροστά μας δύο φλιτζάνια με αχνιστό καφέ.

-Θα 'ναι μια δύσκολη μέρα για σένα, λέω στην Άννα. Κι εδώ στους Οθωνούς, είσαι ο μοναδικός αξιόμαχος εκπρόσωπος του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ.

-Έχω πια συνηθίσει από την Γαύδο, μου απαντά, κοιτώντας με κατανόηση το τραυματισμένο πόδι μου.

Είχα κάποια μικρή ελπίδα χθες το απόγευμα, όταν επισκεπτόμουν το ιατρείο των Οθωνών. Ο Ιωσήφ όμως, ένας εξαιρετικός και συμπαθέστατος Παλαιστίνιος γιατρός, μου απέκλεισε κατηγορηματικά κάθε κουραστική μετακίνηση και κάθε επαφή με νερό, συμπεριλαμβανοντας βέβαια και την θάλασσα.

Ξεδιπλώνει η Άννα το σκαρίφημα του νησιού, το μελετάει για λίγα λεπτά και ύστερα σηκώνεται αποφασιστικά.

Για άλλη μια φορά μετά την Γαύδο έχω την ψυχολογία καταδρομέα, που ξαφνικά τον μεταθέτουν σε στρατολογικό γραφείο. Παρ' όλ' αυτά βρίσκω μια καλή σκιά και ανοίγω την εργασία του φίλου μας Σπύρου Κασίμη αντιπροέδρου του Πολιτιστικού Συλλόγου του νησιού, για τους Οθωνούς και τα Διαπόντια. **Το Αρχιπέλαγος των Διαπόντιων Νησιών** αποτελεί στην ουσία προέκταση του Β.Δ. άκρου της Κέρκυρας, που συνεχίζεται κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας για 12 περίπου μίλια. Είν' επικίνδυνα τα νερά γύρω από τα νησιά, αφού υπάρχουν πολλές βραχονησίδες, σκόπελοι και ύφαλοι. Σύμφωνα με τον καθηγητή Γεωγραφίας Ιωσήφ Παρτς στο βιβλίο του "Η Νήσος Κέρκυρα" (μετάφραση 1892), τα νησιά ήταν γνωστά κατά την αρχαιότητα αλλά παρέμειναν ακατοίκητα. Σε έγγραφο όμως του 1383, αναφέρεται, ότι ο Κάρολος ο Γ'

παραχωρεί την επικαρπία (τιμάριο) των νήσων στον Κερκυραίο Θ. Σκαλίτη. Πρέπει συνεπώς, τουλάχιστον την εποχή εκείνη (1383), τα νησιά να ήταν κατοικημένα, αφού είχαν γεωργική παραγωγή και εισοδήματα. Το πιθανότερο όμως είναι, ότι ο πραγματικός εποικισμός των νησιών άρχισε μετά την **Ναυμαχία της Ναυπάκτου** το 1571, οπότε, με την καταστροφή του Τουρκικού Στόλου, οι νησιώτες άρχισαν να μετακινούνται με μεγαλύτερη ασφάλεια.

Πρώτα εποικίσθηκαν οι Οθωνοί από Παξινοούς και Ηπειρώτες, πιθανόν από την Πάργα. Όταν τα μέλη των οικογενειών τους πλήθυναν, μεταπήδησαν από τους Οθωνούς στα δύο γειτονικά νησιά, Μαθράκι και Ερείκουσα. Έτσι εξηγείται, ότι πολλά από τα σημερινά γνωστά επίθετα, όπως Κατέχης, Αργυρός, Κασίμης, Μάστορας, Δαμιέτος, Αρώνης, Μητσιάλης, Ορφανός κλπ., είναι κοινά στους Παξούς, στους Οθωνούς, στην Ερείκουσα και στο Μαθράκι.

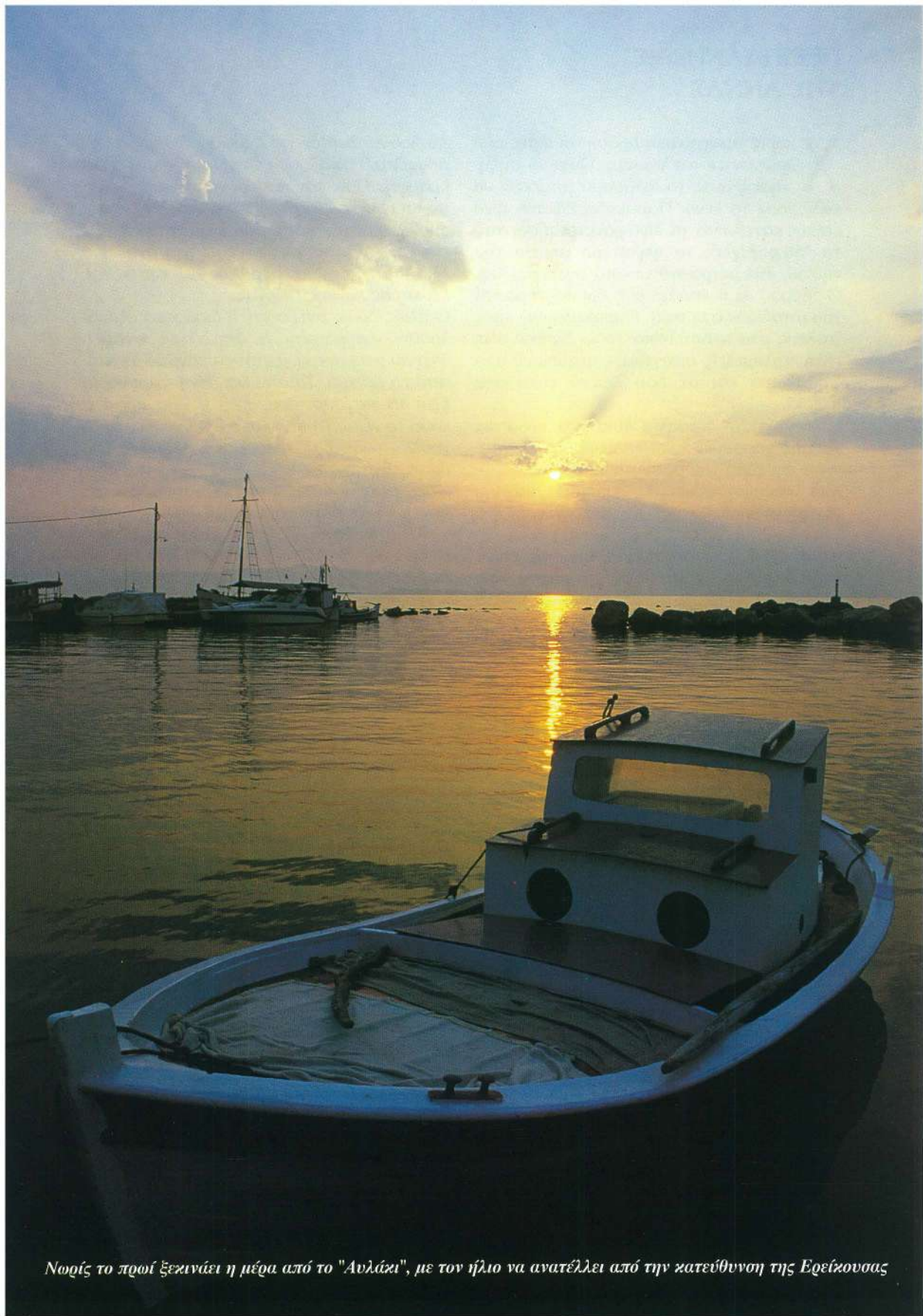
Όλες αυτές είναι οικογένειες πολυπληθείς (υπάρχουν ακόμα και 40 οικογένειες με το ίδιο επίθετο). Για να είναι ευχερέστερη λοιπόν η διάκριση των οικογενειών, έχουν καθιερωθεί τα παρωνύμια (παρατσούκλια). Στους Οθωνούς και στην Ερείκουσα διατηρείται ακόμη το αγγλικής προέλευσης επίθετο Γκρήγγουντ, από τους απογόνους του τότε Άγγλου διοικητή των Οθωνών GREENWOOD κατά την διάρκεια της Αγγλοκρατίας (1818-1864).

Μου φαίνεται συναρπαστικό ν' ανατρέχω στις καταβολές ενός τόπου που επισκέπτομαι για πρώτη φορά, συνεχίζω λοιπόν την ανάγνωση της εργασίας του Σπύρου, με μεγάλο ενδιαφέρον.

-Τι θα έλεγες για ένα καφεδάκι; ακούγεται ξαφνικά δίπλα μου ο Τάσος, ο καπετάνιος της "Αγγελικής". *Νομίζω ένα μικρό διάλειμμα είναι απαραίτητο.*

Μου μιλάει για τα πρώτα δύσκολα χρόνια, τότε που δεν υπήρχαν αραξοβόλια στο νησί.

-Όταν πριν από 11 χρόνια, έχτισα αυτό το καΐκι στο όνομα της γυναίκας μου της Αγγελικής, το λιμάνι ήταν μικρό και οι ελγμοί δύσκολοι. Γι' αυτό και το 'κανα μόνον 13,5 μέτρα, ίσα-ίσα για να με παίρνει. Αργότερα μεγάλωσε το λιμάνι, η ευκαιρία όμως για ένα μεγαλύτερο σκάφος χάθηκε.

Νωρίς το πρωί ξεκινάει η μέρα από το "Αυλάκι", με τον ήλιο να ανατέλλει από την κατεύθυνση της Ερθείουσσας

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ

Χωρίς πραγματική δράση, οι ώρες μου φαίνονται ατελείωτες. Ούτε οι συζητήσεις ούτε το διάβασμα μπορούν να καλύψουν το κενό. Παρακολουθώ τον ήλιο καθώς κατεβαίνει, σε λίγο χάνεται πίσω από το "**Μεροβίγλι**", το ψηλότερο σημείο του νησιού, 394 μέτρα πάνω από την θάλασσα. Ο "Άμμος" κι ο ευρύχωρος όρμος μπροστά του μπαίνουν στη σκιά. Παρακολουθώ τους Ιταλούς στα ιστιοπλοικά τους. Σχεδόν όλοι είναι πολυμελείς οικογένειες, μπαίνουν στα φουσκωτά και σε δυο λεπτά είναι στη στεριά.

Η κίνηση στην παραλία πυκνώνει, είν' ένας κόσμος χαρούμενος, που περιμένει ανυπόμονα την ώρα του βραδινού φαγητού.

Μια γνώριμη σιλουέτα ξεχωρίζει κάποια στιγμή ανάμεσα στους περιπατητές. Σ' ένα λεπτό η Άννα βρίσκεται μπροστά μου.

-Είμαι ενθουσιασμένη με την σημερινή περιοδεία, λέει. Έχω βαδίσει ατελείωτα χιλιόμετρα αλλά τα μάτια μου είδαν πολλά πράγματα.

Χαλαρώνει για λίγο μ' ένα καφεδάκι κι ύστερα αρχίζει τη διήγησή της:

"Βάζω σαν πρώτο στόχο το **Φάρο** και το ακρωτήριο **Καστρί**, στην Ανατολική ακτή.

Ακολουθώ λοιπόν για μερικά χιλιόμετρα την άσφαλτο. Η διαδρομή είναι ανηφορική αλλά όμορφη. Πού και πού συναντώ αγροικίες, παλιά ελαιοτριβεία και μεγάλα σπίτια με ζωηρά χρώματα. Αυτό που με εντυπωσιάζει είναι οι τεράστιοι ελαιώνες με τα πανύψηλα ελαιόδεντρα, ίδια ακριβώς μ' αυτά της Κέρκυρας και της Πάργας.

Ο ήλιος όμως ανεβαίνει, η διαδρομή εξακολουθεί ανηφορική, η άσφαλτος ανάβει. Ψάχνω για κανένα χωμάτινο μονοπάτι κάτω από τα δέντρα. Τίποτε! Για μόνη παρηγοριά έχω το παγούρι μου, που ακόμα κρατάει κρύο το νερό. Το πίνω με ιατρική δοσολογία, γουλιά- γουλιά, σαν φάρμακο. Ακόμα κι έτσι όμως, λιγοστεύει.

Πάει αρκετή ώρα που έχω περάσει τα **Κασιμάτκα**, όπου να 'ναι πρέπει να φανούν τα **Μαστοράτκα**. Λίγο πριν από τον οικισμό ο δρόμος διχάζεται. Το σκαρίφημα μου δείχνει τον Φάρο στα δεξιά. Η φύση αλλάζει. Πανύψηλα κυπαρίσσια και δασωμένες πλαγιές παίρνουν την θέση των ελαιόδενδρων. Εκατοντάδες μικρά κυπαρισσάκια είναι αυτοφυή στα πρηνή των δρόμων, ενώ διακρίνω πεζούλες από παλιούς αμπελώνες, που δεν υπάρχουν πια. Αυτό που με

Στους οικισμούς των Οθωνών, διατηρούνται ακόμα πολλά πέτρινα σπίτια, ιδιαίτερα γραφικά.

Στην Β.Α. άκρη του νησιού, στο ακρωτήριο "Κασορί" δεσπόζει σε υψόμετρο 100 περίπου μέτρων ο φάρος. Κατασκευάστηκε το 1872 και μεταρρυθμίστηκε το 1930. Ανατινάχθηκε από τους Γερμανούς κατά την αποχώρησή τους. Μετά την απελευθέρωση όμως ξαναχτίστηκε όπως πριν.

γεμίζει όμως περισσότερη χαρά είναι η απεραντοσύνη της θάλασσας. Κοιτάζω από ψηλά τις έρημες ακτές και νοιώθω ένα αίσθημα ελευθερίας, δεν βλέπω την ώρα να βρεθώ στην δροσερή αγκαλιά τους.

Να όμως που μπαίνω σ' ένα δρόμο τσιμεντένιο. Η καλή μου διάθεση απομακρύνεται. Μάτια και πόδια αρχίζουν να υποφέρουν από την ζέση και το εκτυφλωτικό φως. Αναρωτιέμαι, τι ζητάει εδώ, στην άκρη του νησιού, ο τσιμεντόδρομος. Την απάντησή μου την δίνει η πινακίδα, που δείχνει προς το ελικοδρόμιο. Εκεί καταλήγει ο τσιμεντένιος δρόμος. Φάρο όμως δεν βλέπω πουθενά.

Βαδίζω τώρα σ' ένα στενό χωματόδρομο, με θάμνους και θυμάρι. Η σκόνη είναι μπόλικη, την προτιμώ όμως από το τσιμέντο. Δρόμος μακρύς, μοιάζει ατελείωτος. Κάποια στιγμή πάντως φτάνω στην κορυφή. Είν' όμορφα εδώ πάνω. Φυσάει αεράκι, οι μυρωδιές από τους θάμνους γεμίζουν την ατμόσφαιρα. Μια απέραντη ακτή απλώνεται στα πόδια μου. Είναι το ΦΥΚΙ. Και λίγο πιο πέρα, στην ανατολική άκρη του νησιού, ορθώνεται ο Φάρος. Νοιώθω συγκινημένη. Μετά από τόσες ώρες πορείας και με πολύτιμο βοηθό μου το σκαρίφημα, βρίσκομαι μπροστά στον

προορισμό μου. Άριστη κατασκευή, πανύψηλη, κάθομαι για λίγο στη σκιά του και ξεκουράζομαι.

Ο επόμενος προορισμός ανήκει αποκλειστικά σε μένα. Είν' η γαλάζια θάλασσα κάτω από το Φάρο. Ψάχνω το μονοπάτι, το βρίσκω έστω και δύσκολα και αρχίζω να κατεβαίνω. Λίγο πιο κάτω, σ' έναν εντυπωσιακό βράχο, διακρίνω ερείπια από παλιό τείχος. Είναι το Κάστρο, που έδωσε τ' όνομά του στο ακρωτήριο Κασορί. Συνεχίζω να κατεβαίνω για την ακτή. Δέκα μέτρα πιο κάτω βλέπω την θάλασσα, πράσινη, διάφανη και προκλητική. Μα δεν υπάρχει μονοπάτι. Η κλίση είναι μεγάλη, το έδαφος σαθρό, διστάζω και δεν το αποτολμώ.

Παίρνω το δρόμο της επιστροφής, απογοητευμένη. Στο Φάρο σταματάω και πάλι. Η σκιά και το αεράκι με ξεκουράζουν για λίγο, δεν έχω όμως σταγόνα νερό. Όλο και αναβάλλω την επιστροφή μου. Η παραλία Φύκι όμως εξακολουθεί να με προκαλεί. Σταθμίζω την απόσταση στο χάρτη, δεν πρέπει να 'ναι παραπάνω από 7 χιλιόμετρα. Και παίρνω τη μεγάλη απόφαση. Χωματόδρομος, τσιμεντόδρομος, απομεισήμερο πια φτάνω στα Μαστοράτικα.

Η παραλία "φύκι" είναι ένας αχανής όρμος στα βόρεια του νησιού. Μέσα σ' ένα θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον, προσφέρεται ιδιαίτερα για ήσυχες ημερήσιες εκδρομές. Αν και η ακτή είναι γενικά πετρώδης, υπάρχουν αρκετά σημεία πρόσβασης με βότσαλα.

Σε μια παράκαμψη του δρόμου ο χάρτης μου δείχνει την ύπαρξη ενός μύλου. Επιτέλους αφήνω την ασφαλτο και αρχίζω να κατηφορίζω τον χωματόδρομο για Φύκι. Είναι μια από τις ωραιότερες διαδρομές. Ελαιόδενδρα, κυπαρίσσια, σπάρτα, σχοίνα, μια πραγματική ζούγκλα, σχεδόν βαδίζω στη σκιά. Η χαρά μου γίνεται αληθινή ευτυχία καθώς, εντελώς αναπάντεχα, ανακαλύπτω ένα πηγάδι με θαυμάσιο κρύο νερό. Σε λίγο το Φύκι είναι μπροστά μου, ακτή αχανής, ως εκεί που φτάνει το μάτι. Τίποτε δεν μπορεί να μ' εμποδίσει πια να βουτήξω στη θάλασσα. Αφήνω τα φωτογραφικά σε μια σκιά και πλησιάζω. Και τότε αρχίζουν οι εκπλήξεις. Στα πρώτα μέτρα της θάλασσας το νερό είναι σκούρο, γεμάτο με φύκια που έφερε το βοριαδάκι. Έτσι εξηγείται κι η ονομασία της παραλίας. Ξέρεις τώρα την αδυναμία μου για τα φύκια. Αποφασίζω να το ξεπεράσω. Καθώς φτάνω όμως στην ακτή, με περιμένει η δεύτερη έκπληξη. Πουθενά δεν βλέπω αμμουδιά, μόνον τεράστιες πέτρες. Τα νερά είναι ρηχά και πρέπει να βαδίσω αρκετά

πάνω τους, μέχρι να μπορέσω να βουτήξω. Ψάχνω απεγνωσμένα αριστερά-δεξιά να βρω μια, έστω αποδεκτή πρόσβαση. Τίποτε, το Φύκι εκτείνεται μπροστά μου αφιλόξενο και εχθρικό."

-Μη μου πεις, πως μετά από τόση ταλαιπωρία δεν βούτηξες στη θάλασσα, διακόπτω την Άννα, σχεδόν εκνευρισμένος.

-Αργότερα, καθώς επέστρεφα, συνάντησα κάποιον που μου είπε, πως λίγο παρακάτω υπήρχαν ξανοήγματα με βοτσαλάκια. Τη στιγμή όμως που βρισκόμουν στην ακτή ήμουν τόσο κουρασμένη και απογοητευμένη, που δεν μπορούσα να ψάξω περισσότερο.

-Και βέβαια, μετά απ' όλες αυτές τις κακοτυχίες, βρήκες το κουράγιο ν' ανηφορήσεις;

-Ήταν η ανάμνηση του πηγαδιού, που κράτησε ψηλά το ηθικό μου. Φτάνοντας λοιπόν εκεί έκανα αυτό, που δεν μπόρεσα στη θάλασσα, ένα ντους με γλυκό, παγωμένο νερό. Ήπια αχόρταγα, γέμισα το παγούρι μου, στέγνωσα στη σκιά και βρήκα τη δύναμη να επιστρέψω.

LA LOCANDA DEI SOGNI (ΤΟ ΠΑΝΔΟΧΕΙΟ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ)

Στις ατελείωτες ώρες απουσίας της Άννας δεν έχασα το χρόνο μου. Ανάμεσα στις συζητήσεις, στις επαφές και στο διάβασμα ανακάλυψα και το "LA LOCANDA DEI SOGNI". Στις παρυφές του οικισμού, με όλη τη θάλασσα μπροστά του, το θεώρησα ιδανικό για έναν απογευματινό καφέ.

Λίγο αργότερα γνώρισα το Γιώργο, τον ιδιοκτήτη. Με σορτσάκι και σαγιονάρες, κουρασμένος και αναμαλλιασμένος, ήταν φανερό πως ερχόταν από ψάρεμα. Λειπτός και αεικίνητος, ξεκίνησε κάποτε από τον Παλαμά Καρδίτσας. Στην Ιταλία έζησε και εργάστηκε πολύ καιρό, γνώρισε την Ιταλική κουζίνα και, εδώ και 11 χρόνια, βρήκε το αραξοβόλι του στους Οθωνούς. Πήρε ένα καϊκάκι δημιούργησε αυτό το εστιατόριο-καφέ-πανδοχείο και τώρα πια είναι μόνιμος κάτοικος Οθωνών.

-Και τι προτείνει ο CHEF για δείπνο; τον ρωτάω κάποια στιγμή.

-Αυτό άστο καλύτερα σε μένα, έχει μου εμπιστοσύνη.

Με το πέσιμο της νύχτας ο χώρος γεμίζει με ιταλικές οικογένειες. Συμπαθέστατοι άνθρωποι, στην προσμονή του δείπνου φλυαρούν ασταμάτητα, με αυτή την υπέροχη τραγουδιστή τους γλώσσα. Οι ιταλίδες σερβιτόρες περιφέρονται ανάμεσά τους με άνεση, ρυθμίζουν και τις τελευταίες λεπτομέρειες της ιεροτελεστίας, που θα επακολουθήσει. Και είναι πραγματικά ιεροτελεστία. Ανάβουν στα τραπέζια τα κεριά, τοποθετούνται μπροστά σε όλους ζεστά βαθιά πιάτα, λευκό παγωμένο κρασί κελαρύζει στα ποτήρια και, επιτέλους, τεράστιες κατσαρόλες με σπαγγέτι καταφθάνουν θριαμβευτικά. Με εκπληκτική ταχύτητα σερβίρουν στον καθένα τα μακαρόνια του, δίνοντας προτεραιότητα στα παιδιά.

Παρακολουθούμε εντυπωσιασμένοι. Οι Ιταλοί σταματούν τα πολλά λόγια, πέφτουν στις μακαρονάδες τους.

-Το μόνο που δεν καταλαβαίνω, είναι η παρουσία του λευκού κρασιού, λέω στην Άννα. Με μακαρόνια σκοπεύουν να το συνοδέψουν;

Η απορία μου λύνεται πολύ γρήγορα. Στρουμπουλός και επιβλητικός, όπως αρμόζει στην ιδιότητά του, ξεπροβάλλει ο

Stefano από τα άδυστα της κουζίνας του. Γνήσιος Ιταλός chef, φίλος και συνεργάτης του Γιώργου για μια δεκαετία, καλησπερίζει όλο τον κόσμο με οικειότητα. Τόσο αυτός όσο και οι σερβιτόρες που τον ακολουθούν, κρατούν με επισημότητα στα χέρια τους, τελώριες πιατέλες γεμάτες με ψάρια και αστακούς. Νομίζω πως ονειρεύομαι. Μου φαίνεται αδύνατο να συμβαίνουν όλ' αυτά τα πράγματα σ' ένα μικρό νησί σαν τους Οθωνούς.

Ο Γιώργος παίρνει μια καρέκλα και κάθεται δίπλα μας. Πρώτα έρχεται το κρασί, λευκό και δροσερό, στη σωστή θερμοκρασία.

-Είναι από την Κέρκυρα, μας λέει. Ένας φίλος μου εμφιαλώνει όλη την παραγωγή του αποκλειστικά για μένα. Δοκιμάστε το.

Είναι στ' αλήθεια εξαίσιο. Αμέσως μετά η Silva αφήνει στο τραπέζι μας μια τεράστια πιατέλα με μακαρόνια.

-Είναι με ζωμό αστακού. Ελπίζω να σας αρέσουν.

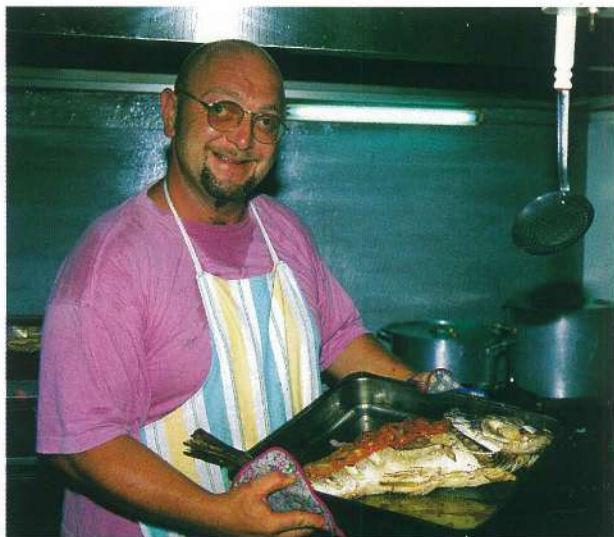
Μιμούμαστε τους Ιταλούς σε βουλιμία και σε ελάχιστα λειπτά, η απίστευτη αυτή ποσότητα εξαφανίζεται.

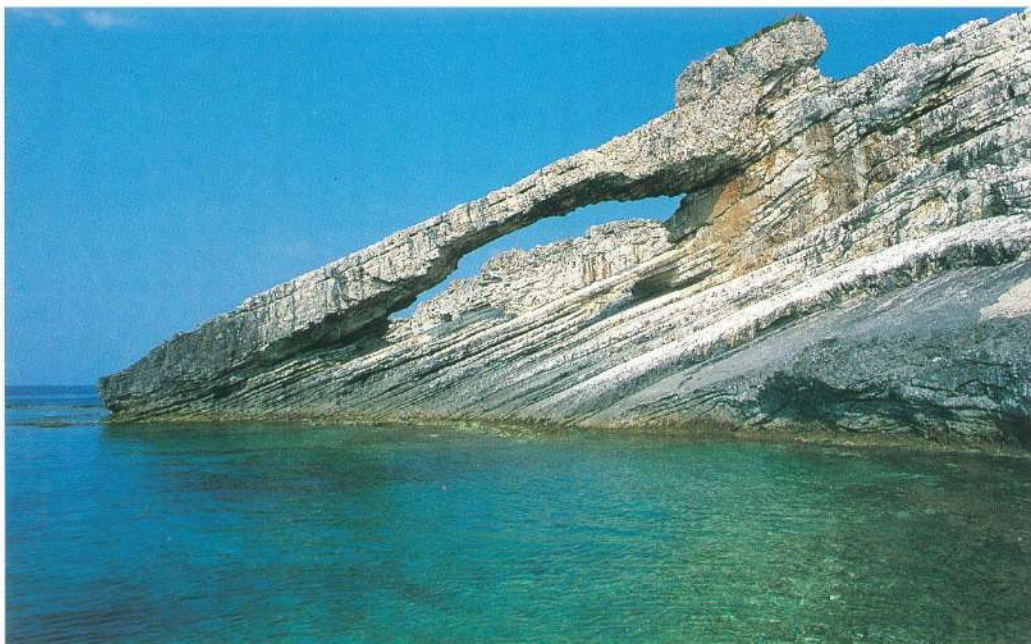
Πριν προλάβουμε να συνέλθουμε, εμφανίζεται ο Στέφανο με άλλη μια πιατέλα.

-Αστακός με σως του chef, αναγγέλλει με επισημότητα.

-Και τώρα καλή σας όρεξη, απολαύστε τον με την ησυχία σας, λέει ο Γιώργος και αποχωρεί διακριτικά.

Δέκα χρόνια στους Οθωνούς ο chef Stefano συγκεντρώνει την συμπάθεια και την γενική εκτίμηση για τις γευστικές του δημιουργίες

Ένας από τους πιο θαυματούς γεωλογικούς σχηματισμούς, είναι η περίφημη "Καμαρέλα", στις νότιες παραλίες του νησιού.

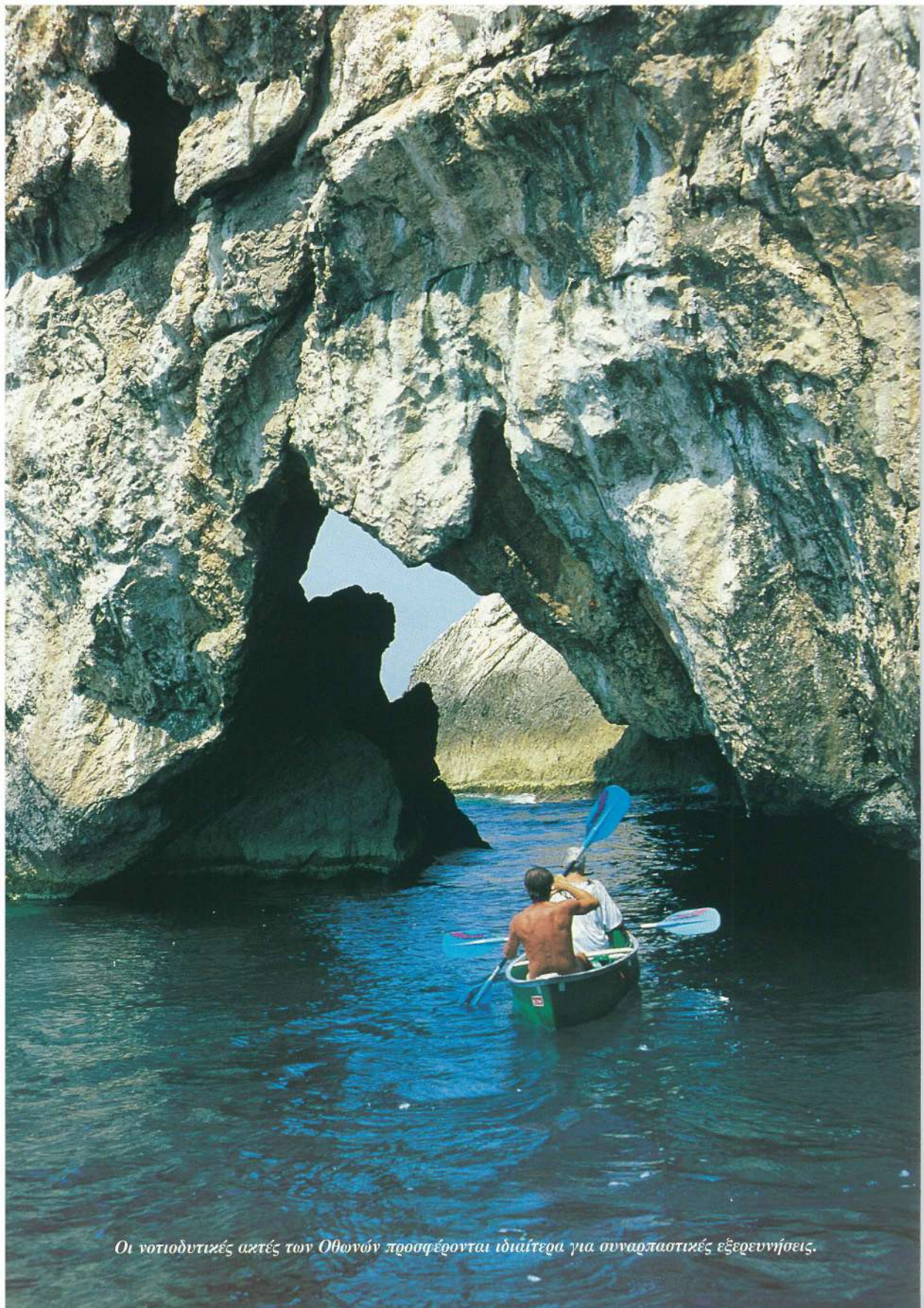
ΤΑ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΙΑ

Οι Οθωνιώτες υπήρξαν ανέκαθεν, και εξακολουθούν να είναι, άριστοι ναυτικοί και ψαράδες. Από τα τρία νησιά οι Οθωνοί, είναι το πιο απομακρυσμένο από την Κέρκυρα, απέχει από την πλησιέστερη ακτή της 11 ½ μίλια. Τα άλλα δυο νησιά η Ερείκουσα και το Μαθράκι απέχουν αντίστοιχα από τις πλη-

σιέστερες Κερκυραϊκές ακτές 6 και 4 ½ μίλια. Για τα Νοτιοδυτικά, ιδιαίτερα, παράλια των Οθωνών οι πληροφορίες που έχουμε είναι συναρπαστικές. Μιλούν για απόκρημνες ακτές, σπηλιές αλλά και εξαιρετικές παραλίες. Είναι λοιπόν αυτή η πλευρά του νησιού μια από τις πρώτες μας προτεραιότητες.

Η "Σπηλιά με τις Φώκιες". Σ' αυτή την εκπληκτική ακτή στα νότια του νησιού, εύρισκαν καταφύγιο τα συμπαθέστατα θηλαστικά, πριν μερικά μόλις χρόνια.

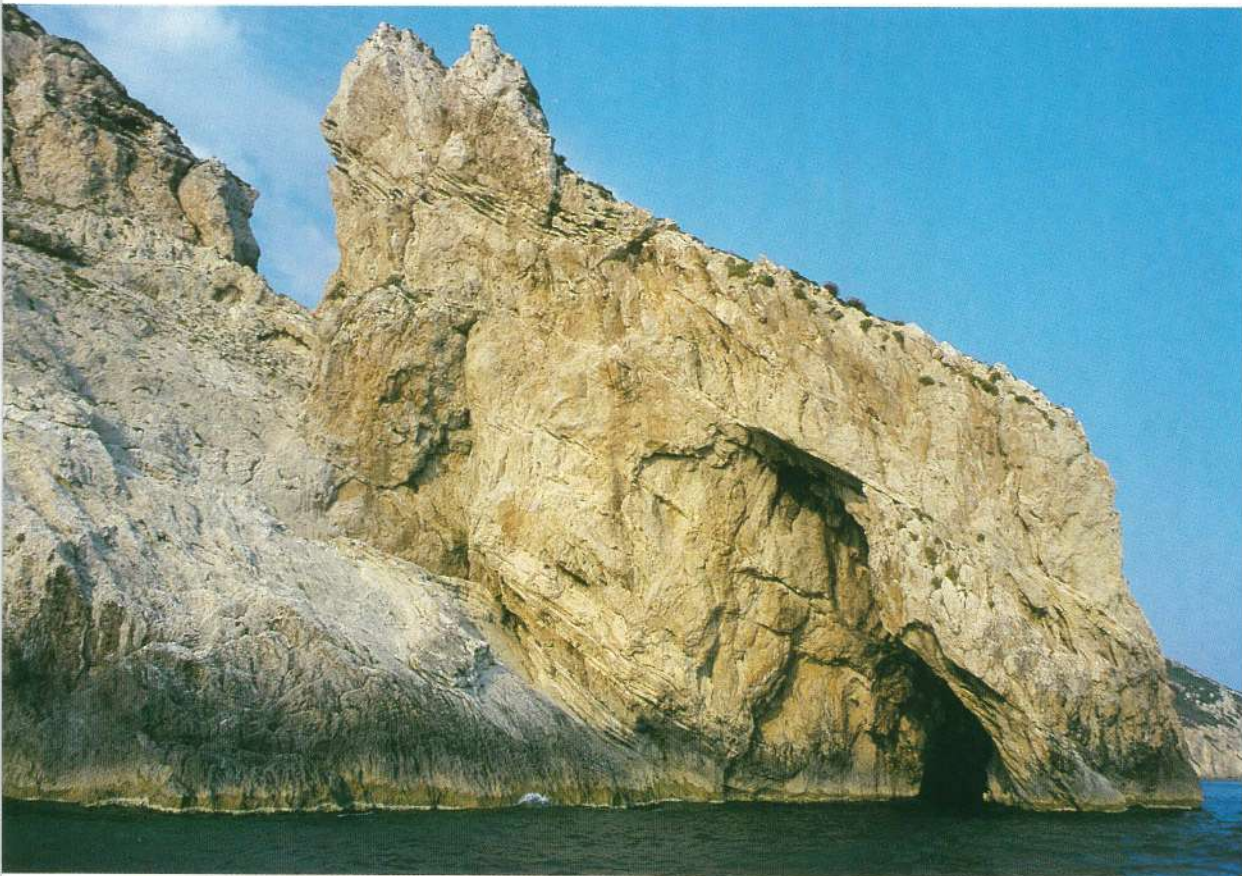

Οι νοτιοδυτικές ακτές των Οθωνών προσφέρονται ιδιαίτερα για συναρπαστικές εξερευνήσεις.

Μέσα στο χρυσαφένιο απογευματινό φως ξεκινάμε με δύο ταχύπλοα κατά μήκος των νότιων ακτών. Ο Σπύρος με τον Μίμη που έχουν ήδη έρθει από την Κέρκυρα βρίσκονται στο ένα, ο Χρήστος με μας στο άλλο. Οι εικόνες που εναλλάσσονται μπροστά στα μάτια μας είναι μοναδικές. Οι ακτές έχουν μιαν απίστευτη ποικιλία με σπηλιές,

ένα γιγάντιο γεωλογικό μαχαίρι. Έτσι σχηματίζεται μια χαώδης κάθετη πλευρά με λεία επιφάνεια από συμπαγή βράχο. Στην βάση του γεωλογικού αυτού παράδοξου απλώνεται η **Άσπρη Άμμος**. Γαλήνια και ειρηνική, σε τέλεια αντίθεση με τις δραματικές εξάρσεις της φύσης, που αρχίζουν μερικά μέτρα παραπάνω.

Η περιήγηση των δυτικών ακτών του νησιού είναι μια σπάνια εμπειρία.

παράξενους σχηματισμούς πετρωμάτων και πεντακάθαρα νερά. Είναι όμως άγριες και απρόσιτες, τόσο από την στεριά όσο και από την θάλασσα.

-Και η περίφημη Άσπρη Άμμος που βρίσκεται; ρωτάω τον Χρήστο.

-Μόλις καβαντζάρουμε αυτό τον κάβο, δεν θα πιστεύεις στα μάτια σου.

Το θέαμα είναι πραγματικά απρόσμενο. Ένας τεράστιος όγκος βουνού είναι κομμένος κατακόρυφα, σαν νά 'πεσε πάνω του

Πλησιάζουμε αργά, με δέος.

-Δεν θυμάμαι να έχω δει παρόμοια ακτή στην Ελλάδα, λέει η Άννα.

-Πώς σας φαίνεται η θάλασσα; φωνάζει ο Σπύρος από το άλλο σκάφος. Μήπως είναι ώρα για μια καλή βουτιά;

Έχει δίκιο. Τα νερά είναι μαγευτικά, με το χρώμα και την διαφάνεια του σμαραγδιού και του κρυστάλλου. Κάτι ξέρουν οι Ιταλοί, που είναι αγκυροβολημένοι ολόγυρα και κολυμπούν. Μέσα σ' ελάχιστα λεπτά ακινη-

τοποιοούνται τα σκάφη, πέφτουν οι άγκυρες και αμέσως μετά βουτούν οι προνομιούχοι επιβάτες. Όλοι, εκτός από μένα. Ο προσωπικός μου γιατρός, ο Ιωσήφ, είναι κατηγορηματικά απαγορευτικός. Ευτυχώς μου έχει επιτρέψει την ηλιοθεραπεία.

Η Σπηλιά της Καλυψούς λίγο παρακάτω είναι μια εντυπωσιακή βραχώδης κοιλότητα,

Πού και πού το τοπίο ηρεμεί με έξοχες μικρές αμμουδιές, προσιτές όμως μόνο από την θάλασσα. Δεν χορταίνουν τα μάτια μας να παρακολουθούν τις δραματικές εναλλαγές του τοπίου.

Χαμηλώνει ο ήλιος, γεμίζει η θάλασσα λιωμένο χρυσάφι, τα βράχια της ακτής βάφονται μ' ένα ζεστό χρυσοκόκκινο χρώμα. Είναι μια

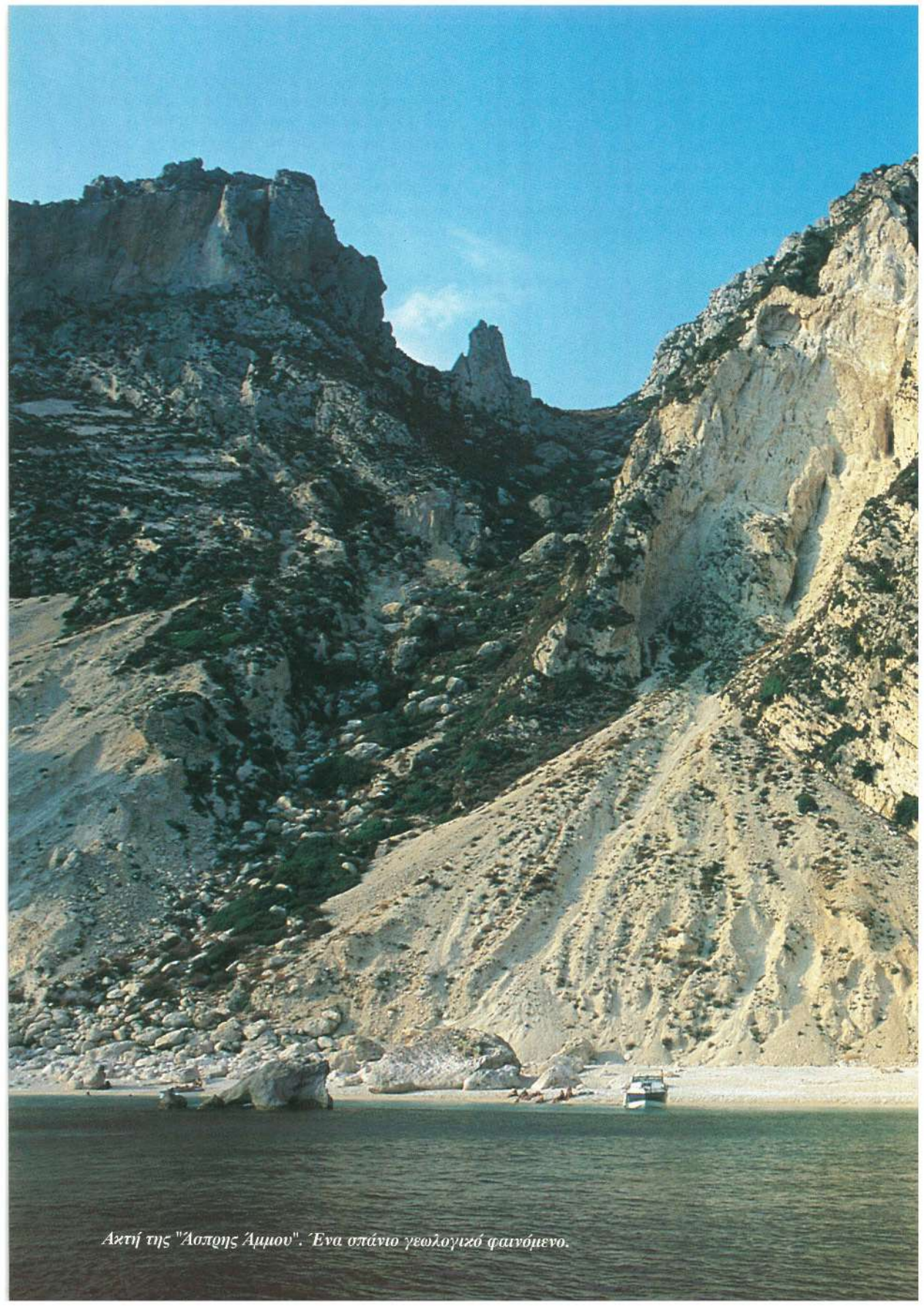

Αποκομμένος από τον κύριο όγκο του νησιού, ίσως εκατομμύρια χρόνια πριν, προβάλλει αυτός ο πελώριος, εντυπωσιακός βράχος στις δυτικές ακτές.

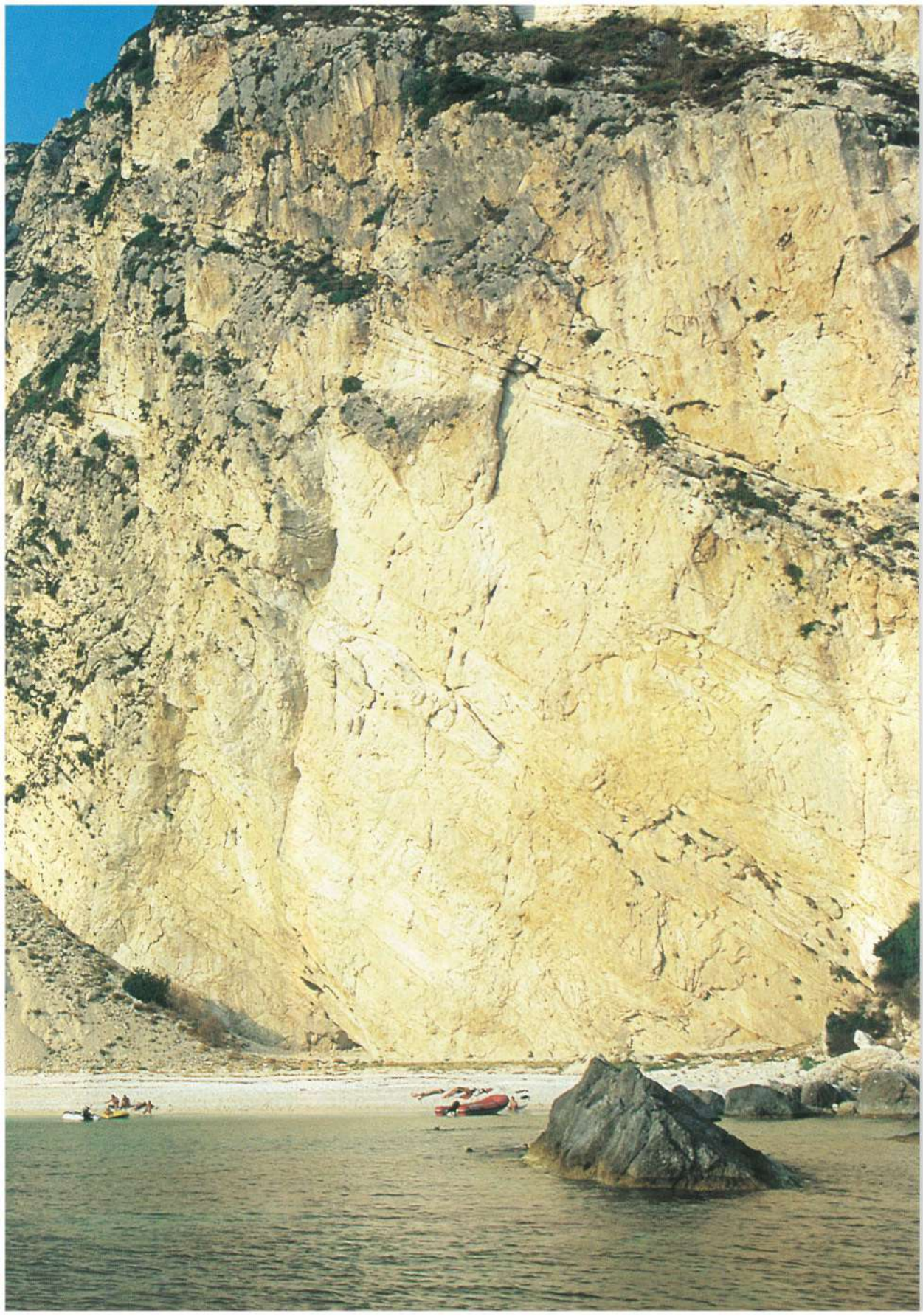
με διαυγέστατα νερά που ηρεμούν στο βάθος της. Για να φτάσει όμως κανείς μέχρι την είσοδό της, χρειάζεται βαρκούλα, τα νερά είναι άβαθα. Μετά τον Όρμο της Καλυψούς εκτείνεται μπροστά μας η Δυτική ακτή του νησιού. Είναι σε μεγάλο βαθμό απόκρημνη, με ύπουλες ξέρες, σπηλιές και νησίδες, που στην ουσία είναι κατακόρυφοι βράχοι, που προβάλλουν εντυπωσιακά μέσα από την θάλασσα.

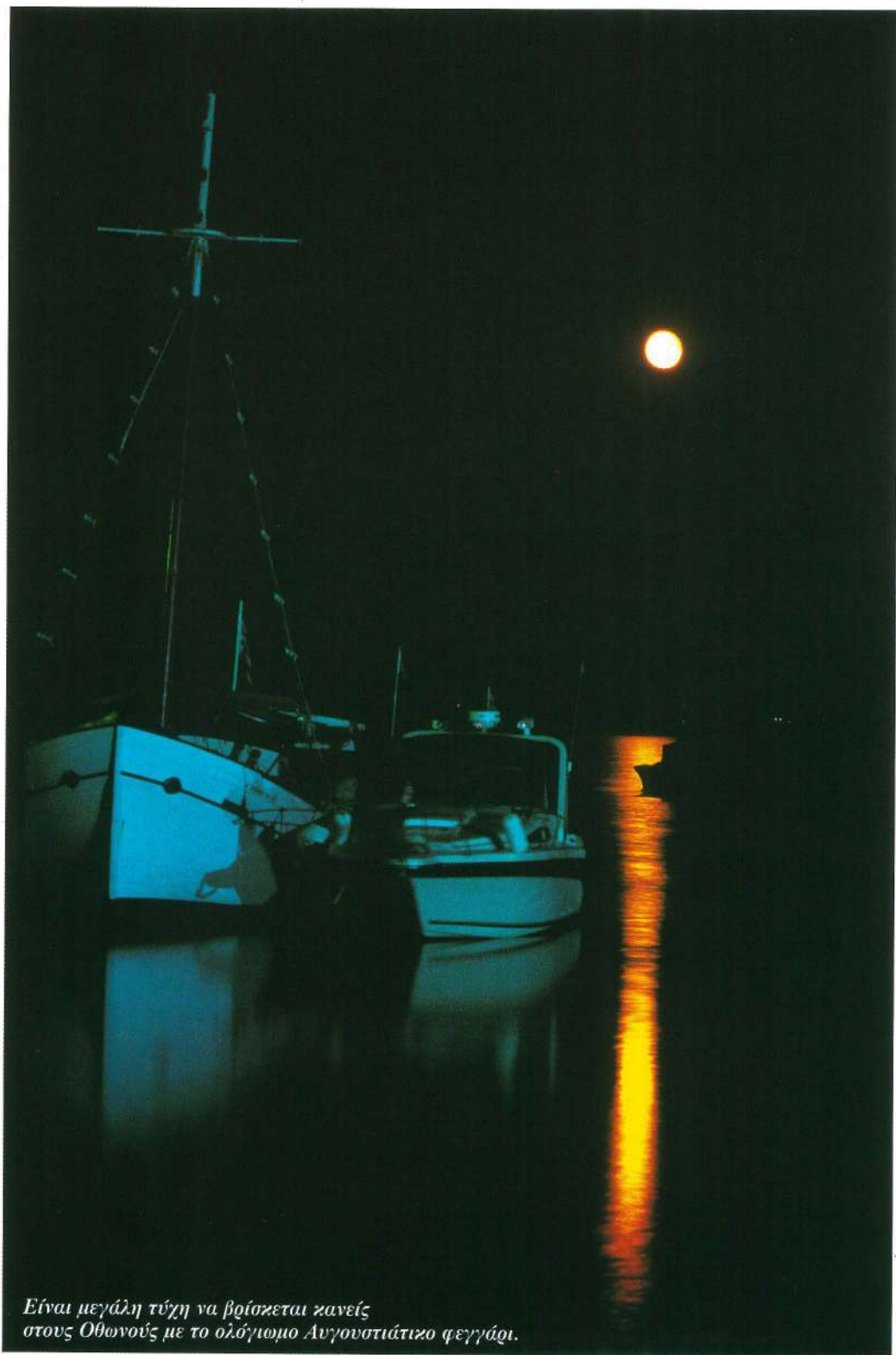
απ' αυτές τις μοναδικές ώρες της ημέρας, που κάθε άλλη δραστηριότητα εκτός από την περισυλλογή, μοιάζει ασυμβίβαστη. Πόσοι όμως μπορούν να προσαρμόζουν την συμπεριφορά τους ανάλογα με τις επιταγές κάποιων ύψιστων στιγμών; Ελάχιστοι, φοβάμαι. Ούτε' εμείς στη συγκεκριμένη στιγμή αποτελούμε εξαίρεση γιατί σε λίγο δίνουμε μια στροφή 180ο στο τιμόνι και γυρίζουμε την πλάτη στο δειλινό των Οθωνών.

Ακτή της "Άσπρης Άμμου". Ένα σπάνιο γεωλογικό φαινόμενο.

*Είναι μεγάλη τύχη να βρίσκεται κανείς
στους Θωονούς με το ολόγιομο Αυγουσιτιάτικο φεγγάρι.*

Νυχτερινές στιγμές σπάνιας ομορφιάς και γαλήνης στο "Αυλάκι".

Το τελευταίο φως της ημέρας μας βρίσκει στο "Αυλάκι", το μικρό ψαρολίμανο. Γραφικό και συμπαθητικό, φιλοξενεί μόνον βαρκούλες και ψαροκάικα στα νερά του. Γιώτ και ιστιοπλοϊκά αράζουν στον ευρύχωρο όρμο του Άμμου.

-Τι έχουμε απόψε; ρωτάει ξαφνικά η Άννα.

-Το μεγαλύτερο φεγγάρι της χρονιάς, το Αυγουσιτιάτικο.

-Δεν είναι μεγάλη η τύχη μας, να το συναντούμε εδώ στους Οθωνούς;

Ρίχνω μια ματιά στο ρολόι μου.

-Θα βγει περίπου στις εννιά παρά τέταρτο, κάπου ανάμεσα στο Μαθράκι και την Ερείκουσα.

Επιλέγει η Άννα την οπτική της γωνία, στήνει τα σύννεγά της και αρχίζει η προσμονή. Κατά τις οχτώμιση, μικρά μαύρα σύννεφα διαγράφονται στον ορίζοντα και ανηφορίζουν στον ουρανό.

-Τι γίνεται εκεί κάτω; ρωτάει ανήσυχη η Άννα.

-Δεν ξέρω, φαίνεται πως ειδικά απόψε το φεγγάρι αποφάσισε να είναι ντροπαλό.

Στις εννιά παρά τέταρτο περίπου αχνοφαίνεται μέσα από τα σύννεφα.

Το διαισθανόμαστε καθώς ανεβαίνει κρυμμένο από τα μάτια μας.

Περνούν μερικά λεπτά και τότε ξαφνικά τα σύννεφα αρχίζουν να διαλύονται, έτσι απρόσμενα, όπως μαζεύτηκαν και η Άννα παίρνει επιτέλους θέση πίσω από την μηχανή της...

Δεν είμαστε όμως μόνον εμείς απόψε, που χαιρόμαστε την όμορφη νύχτα. Στο εστιατόριο του Γιώργου οι Ιταλοί έχουν ενώσει τα τραπέζια τους, έχουν γίνει μια μεγάλη παρέα. Άλλωστε οι περισσότεροι γνωρίζονται πολλά χρόνια μεταξύ τους. Έτσι λοιπόν, μετά το καθιερωμένο γαστρονομικό τους τελετουργικό, πιάνουν δυο-τρεις κιθάρες και ο χώρος γεμίζει με ρομαντικά ιταλικά τραγούδια.

Εμείς από την πλευρά μας γευόμαστε άλλη μια δημιουργία του Stefano, Ταλιατέλλες Ραγκού.

Η νύχτα προχωράει, το φεγγάρι μεσουρανή, η κούραση της μέρας και το κρασί βαραίνουν τα βλέφαρά μας. Οι Ιταλοί όμως συνεχίζουν με τα τραγούδια τους να υμνούν τον έρωτα και τη ζωή, αναβάλλουν όσο μπορούν το τέλος αυτής της βραδυάς.

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΕΣ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

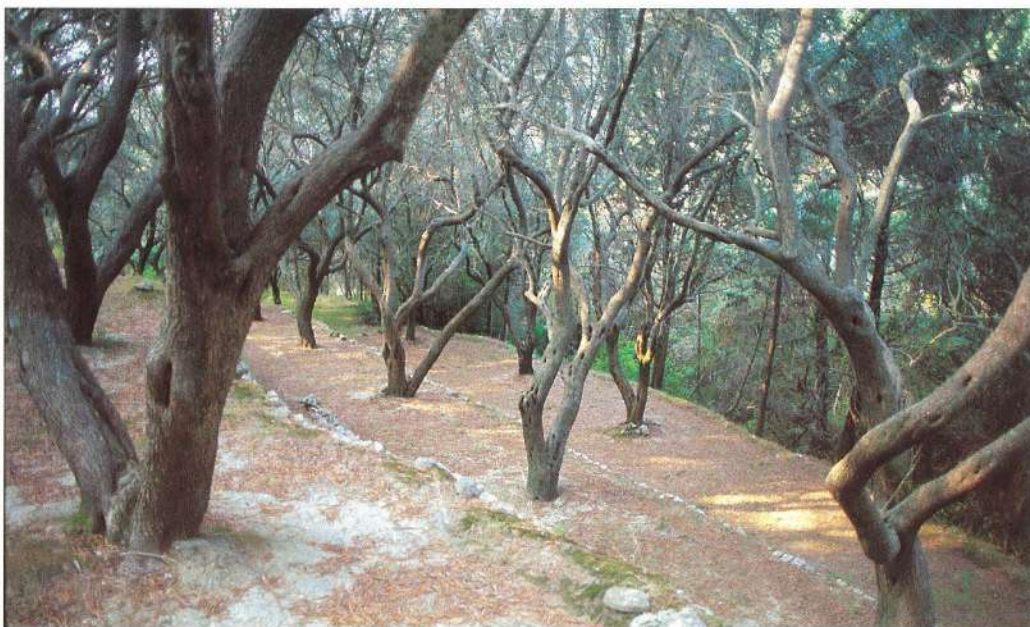
Στο παμπάλαιο καφεενδάκι ο "ΜΙΚΡΟΣ", που είναι και ταβέρνα, πίνουμε πρωί-πρωί το καφεδάκι μας. Μια πολυεθνική παρέα στο διπλανό τραπέζι, που αποτελείται από Γερμανό, Ιταλίδα και δυό Έλληνες, συζητούν για τα μονοπάτια του νησιού και συγκεκριμένα γι' αυτό που, ξεκινώντας από τον Άμμο, καταλήγει στο "Χωριό".

Ο Γερμανός στην παρέα είναι ο Ρολφ, σκηνοθέτης, που 16 χρόνια τώρα αγαπάει τους

μονοπάτια της κι εγώ ανατολικά για να βρω τον Γιώργο. Τον πετυχαίνω τη στιγμή που ετοιμάζεται να πάει σ' έναν φίλο του και συντονίζομαι μαζί του.

Ο φίλος του Γιώργου-Γιώργος κι αυτός- ζει με την γυναίκα του σ' ένα όμορφο σπίτι ακριβώς μπροστά στο "Αυλάκι".

Μετανάστης πολλά χρόνια στην Αμερική, επέστρεψε πια μόνιμα στο νησί του. Το ίδιο κάνουν τα τελευταία χρόνια πολλοί Οθωνίτες, που ξαναγίνονται μόνιμοι κάτοικοι στο

Οθωνούς και περνάει μεγάλο διάστημα της ζωής του στο νησί. Η Άννα είναι μια Ιταλίδα, που έρχεται πολλά χρόνια στο νησί, φέρνει μάλιστα και γκρουπ προσκόπων, που κατασκηνώνουν στην περιοχή "Μύλος".

Στο άκουσμα παλιών πέτρινων μονοπατιών, η Άννα παίρνει την καρέκλα της και κάθεται στην διπλανή παρέα. Σε λίγο κουβεντιάζουν, γελούν, δείχνουν διαδρομές στον περίφημο πια χάρτη-σκαρίφημα και η Άννα γυρίζει θριαμβευτικά.

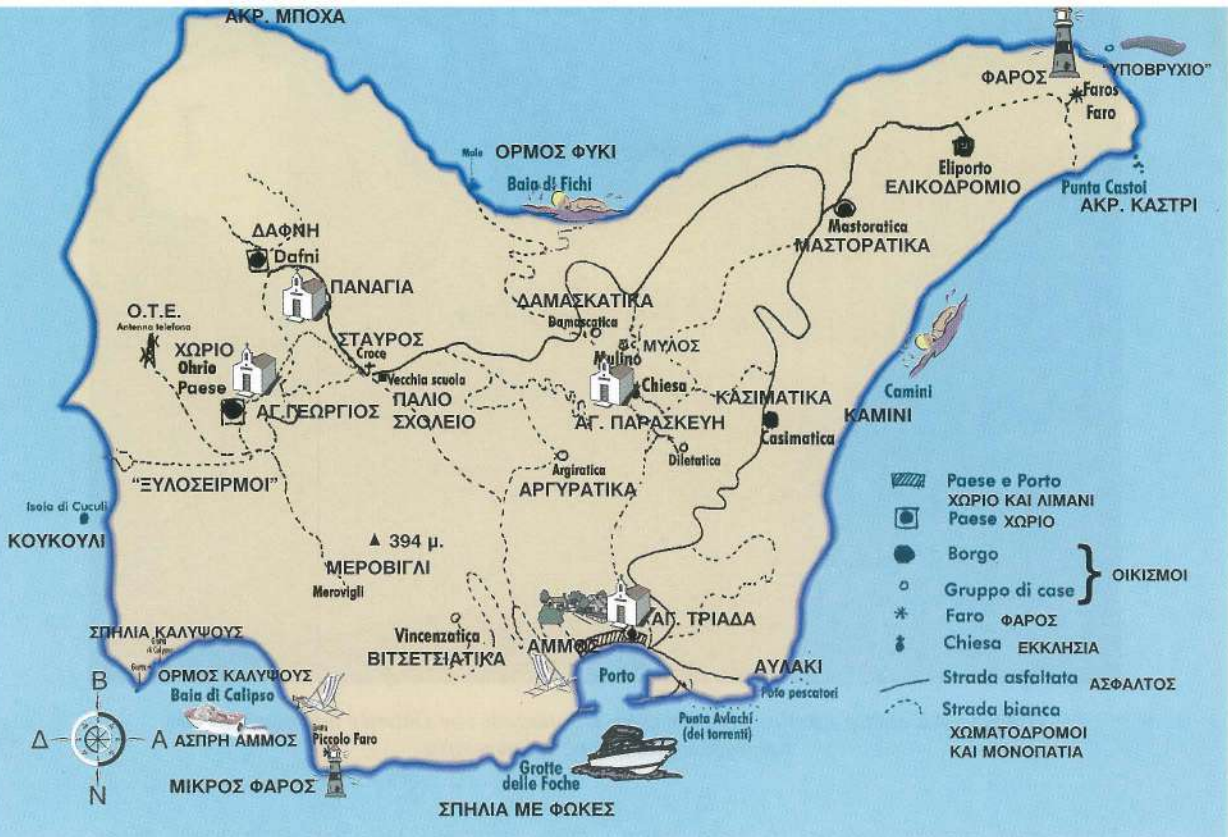
-Ξέρω, αναχωρείς σε λίγο για το εσωτερικό του νησιού, την προλαβαίνω.

Μετά από λίγη ώρα η Άννα πανέτοιμη με τις φωτογραφικές μηχανές και το παγούρι της ξεκινάει βοριοδυτικά για να ανακαλύψει τα

νησί τους, επιδιορθώνουν τα παλιά σπίτια ή κτίζουν καινούργια. Ήταν μια εποχή, που ο πληθυσμός του νησιού υπερέβαινε τα 800 άτομα και ήταν κατανεμημένος σε 13 μικρούς και μεγάλους οικισμούς.

Τα παλιότερα χρόνια ναυτιλία και γεωργία ήταν οι κύριες ασχολίες των νησιωτών. Τότε οι Οθωνοί διέθεταν περί τα 30 μεγάλα και άλλα τόσα μικρότερα ιστιοφόρα. Με την εμφάνιση όμως των ατμόπλοιων άρχισε και η εγκατάλειψη των ιστιοφόρων σαν ασύμφορη.

Τότε οι ναυτικοί βρήκαν διέξοδο στην ξένη εμπορική ναυτιλία και την μετανάστευση στην Αμερική. Σταδιακά άρχισε και η εγκατάλειψη της γεωργίας.

Σκερίφημα. Οθωνών φτιαγμένο με αγάπη από Ιταλικά χέρια

Η ελαιοκομία ξεκίνησε στα Ιόνια νησιά από την Ενετοκρατία, περί τα μέσα του 16ου αιώνα. Ήταν τότε, που οι Ενετοί παρακίνησαν με χρηματική αμοιβή τους κατοίκους να φυτεύουν ελαιόδεντρα. Σήμερα στους Οθωνούς υπάρχουν 36.000 μεγάλα και πυκνοφυτεμένα ελαιόδεντρα με παραγωγή περί τους 200 τόνους λάδι ανά διετία.

Σε αρκετά σημεία του νησιού διατηρούνται ακόμη σε άριστη κατάσταση παλιά πέτρινα μονοπάτια. Με την κατάλληλη σήμανση και συντήρηση θα μπορούσαν να ενταχθούν σε ένα δίκτυο θαυμάσιων πεζοπορικών διαδρομών

Πετρόχτιστα σπίτια μέσα στα ελαιόδεντρα. Οι οικισμοί των Οθωνών διατηρούν ακόμη την παραδοσιακή τους γραφικότητα.

Πριν λίγα ακόμα χρόνια το νησί ήταν ευρύτατα καλλιεργημένο μια και το έδαφος ευνοεί όλες σχεδόν τις καλλιέργειες εκτός από τις ποτιστικές, αφού λείπουν τα νερά. Έτσι εκτός από την ελιά, ευδοκίμωσαν το αμπέλι, η αμυγδαλιά, τα δημητριακά και τα ψυχανθή στο ορεινό τμήμα, ενώ στα πεδινά ευδοκίμωσαν τα σπωροφόρα δέντρα και τα κηπευτικά.

Οι άφθονοι εύοσμοι θάμνοι, αποτελούσαν την καλύτερη πρώτη ύλη για την μελισσοκομία, γι' αυτό και το μέλι των Οθωνών εφημιζετο σαν το κορυφαίο μέλι των Ιονίων νήσων, μαζί με το μέλι των Κυθήρων.

Δυστυχώς σήμερα οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις έχουν σχεδόν όλες εγκαταλειφθεί. Αυτό που βλέπει πια κανείς απ' άκρη σ' άκρη στο νησί είναι μια οργιαστική βλάστηση με μια απίθανη ποικιλία από θάμνους, ελαιόδεντρα και αναρίθμητα κυπαρίσσια.

Μεσημεριάζει. Ο Γιώργος πρέπει να γυρίσει στο εστιατόριό του κι εγώ πρέπει να ξαναβρώ τους πνευματικούς μου συντρόφους, τα βιβλία μου. Η ζέστη όμως, ακόμη και στο νησί, εξακολουθεί ανυπόφορη. Ευτυχώς ο ξενώνας βρίσκεται σε ύψωμα και, με δυο ανοιχτές πόρτες, έχω φυσικό κλιματισμό.

Όταν χαμηλώνει κάπως ο ήλιος βγαίνω

στην παραλία για λίγο θαλασσινό αέρα. Παραδόξως βλέπω την Άννα να επιστρέφει, πολύ νωρίτερα απ' ό,τι την περίμενα.

Αμέσως αρχίζει να μου εξιστορεί τις νέες εντυπώσεις της.

“Το μονοπάτι ξεκινάει λίγο έξω από τον Άμμο είναι πέτρινο και καλοδιατηρημένο, με σκαλοπάτια όπου χρειάζονται. Από τα πρώτα κιάλια βήματα αρχίζει να με συντροφεύει μια ευχάριστη δροσιά, βαδίζω μέσα σε πυκνά φυλλώματα, πολύ δύσκολα ο ήλιος μπορεί να διεισδύσει. Έχω όμορφη διάθεση, δισισθάνομαι, ότι θα 'ναι μια μέρα πλούσια σε εμπειρίες και εικόνες.

Στη διαδρομή συναντώ πολλά εγκαταλειμμένα σπιτάκια, είναι φανερό ότι δεν περνούν συχνά άνθρωποι από δω. Άλλωστε όλο το νησί έχει τώρα το δικό του οδικό δίκτυο, ποιος να χρησιμοποιήσει πια τα μονοπάτια;

Κάποτε ζούσαν πολύ απλά οι άνθρωποι, σκέφτομαι καθώς βαδίζω στα χνάρια τους, ήταν πολύ κοντά στη φύση. Αποκτούσαν με κόπο τα αγαθά τους αλλά τα εκτιμούσαν. Είναι πρωί ακόμα, φτάνω σ' έναν απέραντο ελαιώνα, ο ήλιος βρίσκει δίοδο μέσα από αυτά τα θαυμάσια πανύψηλα δέντρα, έχω γύρω μου το τέλειο σκηνικό της γαλήνης και

Η εκκλησία της Παναγίας ανάμεσα στη Δάφνη και στο Χωριό.

ηρεμίας. Λίγο πιο κάτω εντοπίζω άλλο ένα μικρό, ανηφορικό μονοπάτι. Είναι πέτρινο κι αυτό, μετά από λίγο με οδηγεί σ' έναν οικισμό που σύμφωνα με το χάρτη μου, είναι τα **Αργυράτικα**. Είναι κι αυτός ένας από τους οικισμούς του νησιού, που πήραν το όνομά τους από το επίθετο των ατόμων που κάποτε τους δημιούργησαν ή κατοικούν ακόμα”.

-Στη συγκεκριμένη περίπτωση, παρεμβαίνω εγώ, τα Αργυράτικα πήραν το όνομά τους από την οικογένεια των Αργυρών, που έφτασαν στο νησί μετά τους Κατέχηδες. Οι Αργυροί επεκτάθηκαν σ' όλο το νότιο πεδινό μέρος με τα εύφορα χωράφια, για ασφάλεια όμως από τις πειρατικές επιδρομές, έχτισαν τις κατοικίες τους σ' αυτό το δυσπρόσιτο ύψωμα, που επί πλέον το οχύρωσαν.

Ακόμη σώζονται κάποια από εκείνα τα πρώτα σπίτια-φρουρία. Αυτά λένε οι γραφές του φίλου μας του Σπύρου Κασίμη. Άλλωστε και τα Κασιμάτικα, οφείλουν την ονομασία τους στους Κασίμηδες, άλλη μια μεγάλη οικογένεια, γνωστή στα Διαπόντια νησιά. Ας δούμε όμως τη συνέχεια της περιήγησής σου.

“Μετά τα Αργυράτικα λοιπόν επιστρέφω στο αρχικό μονοπάτι και συνεχίζω. Ένα μικρό

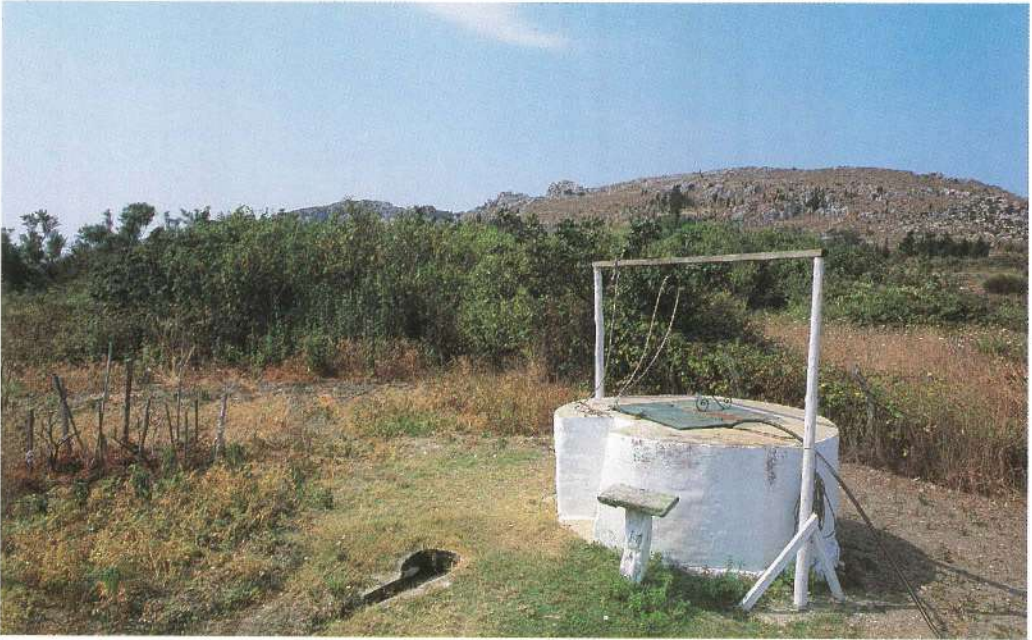
πέτρινο γεφυράκι με κάνει να χαρώ πολύ. Φαντάζομαι ότι κατά τους χειμερινούς και ανοιξιάτικους μήνες θα κυλάει από κάτω κάποιο ποταμάκι.

Έτσι εξηγείται όλη αυτή η βλάβσηση. Πιστεύω, πως απ' αυτό το νησί δεν λείπουν τα υπόγεια αλλά και τα επιφανειακά νερά, απλά δεν έχουν γίνει ακόμη οι κατάλληλες ενέργειες για την ανακάλυψη και αξιοποίησή τους. Το μονοπάτι αυτό με βγάζει στην θέση **“Σταυρός”**, που σημειώνει ο χάρτης.

Ένας απέριττος λευκός σταυρός στη θέση “Σταυρός”, θυμίζει την αντίσταση των Οθωνιωτών κατά των επιδρομών του νησιού.

Πηγάδι με υπέροχο νερό έξω από τον οικισμό "Χωριό". Υπάρχουν αρκετά πηγάδια σ' όλο το νησί, η γεύση του νερού όμως δεν είναι πάντα της ίδιας ποιότητας.

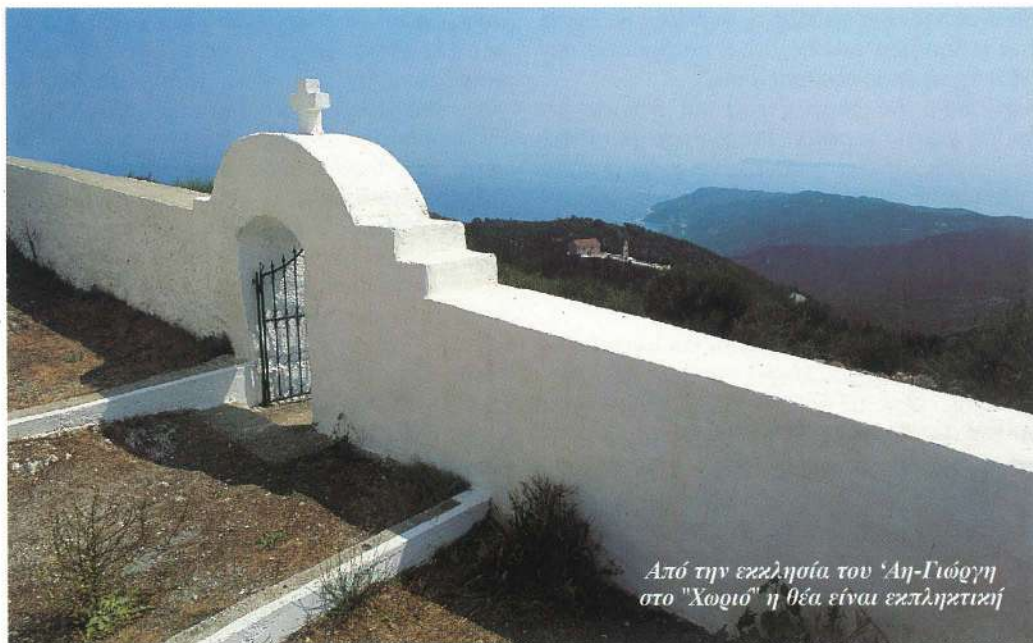
Παράλληλα με τα παλιά πετρόχιστα σπίτια υπάρχουν και πολλές σύγχρονες κατοικίες με έντονους χρωματισμούς.

-Κατά την τοπική παράδοση στη θέση Σταυρός έγιναν φονικές μάχες ανάμεσα σε ξένους επιδρομείς και ντόπιους. Το αίμα έτρεξε άφθονο μέχρι τη θάλασσα και κατ' άλλους έφτασε μέχρι το σημείο που βρίσκεται σημερινός, στο κέντρο του νησιού περίπου, ο μεγάλος άσπρος πέτρινος σταυρός. Στους Οθωνούς διαδραματίστηκαν σπουδαία ιστορικά και πολεμικά γεγονότα. Αυτό αποδεικνύεται τόσο από τις σχετικές παραδόσεις, όσο και από τα υπάρχοντα τοπωνύμια, τις κρύπτες, τα φρούρια, τα παλιά οχυρωμένα σπίτια με τις πολεμίστρες και τα παρατηρητήρια (Μεροβήλι, Βήλα).

Αναφέρονται πολλοί πεισματώδεις αγώνες των κατοίκων με τους πειρατές της Μπαρμπαρίας και τους Αλτζερίνους. Και είναι γνωστό, ότι το 1537 ο διαβόητος Τούρκος πειρατής Βαρβαρόσας, φόβητρο των παράκτιων πληθυσμών της Μεσογείου κατά το 16ο αιώνα, κατέλαβε τους Οθωνούς με τον πειρατικό του στόλο.

Εκεί κοντά ένα πολύ όμορφο μεγάλο κτίριο τραβάει την προσοχή μου, συνεχίζει η Άννα. Αργότερα στη διάρκεια της μέρας μαθαίνω, ότι ήταν το Β! Δημοτικό Σχολείο των Οθωνών, που έχει βέβαια εγκαταλειφθεί εδώ και πολλά χρόνια. Με πιάνει μελαγχολία. Πώς ερμηνώνει ο τόπος, πως αλλάζουν οι συνθή-

Από την εκκλησία του 'Αη-Γιώργη στο "Χωριό" η θέα είναι εκκλησιαστική

κες, πως χάνεται η συνέχεια!

Επιστρέφω στο μονοπάτι και συνεχίζω, όπως πιστεύω για το "Χωριό". Κάπου στη διαδρομή χάνεται το μονοπάτι και μαζί του κι εγώ. Βρίσκω όμως μια μεγαλόπρεπη εκκλησία και από τον αυλόγυρο της βλέπω, πως ακριβώς από κάτω υπάρχει δρόμος, που οδηγεί σ' έναν οικισμό. Είναι μεγάλη η χαρά μου, επιτέλους βρήκα το Χωριό.

Με τα γυρίσματα του δρόμου η απόσταση αποδεικνύεται πολύ μεγαλύτερη απ' όση την φανταζόμουν στην ευθεία. Είναι πια μεσημέρι, το νερό μου έχει τελειώσει από ώρα και δεν συναντώ στον οικισμό ούτε άνθρωπο ούτε πινακίδα. Απογοητεύομαι. Πιστεύω όμως πάντα, πως είμαι στο "Χωριό". Μου κάνει εντύπωση η μεγάλη απόσταση από σπίτι σε σπίτι, ανάμεσά τους παρεμβάλλονται ελαιώνες και άλλα κτήματα.

Περιπλανιέμαι για ώρα.

Ξαναβρίσκω το μονοπάτι και πιστεύω, ότι θα με οδηγήσει στον επόμενο οικισμό, τη "Δάφνη". Μετά από μερικές στροφές ανακαλύπτω τα πρώτα σπίτια και μαζί μ' αυτά ένα όμορφο, καλοβαμμένο πηγάδι. Και μόνο από την εμφάνισή του διαισθάνομαι την ποιότητα του περιεχομένου του. Στην είσοδο του οικισμού συναντώ έναν άνθρωπο που, βαρυφορτωμένος με δυο μεγάλα

μπετόνια, ανεβαίνει μια μικρή ανηφόρα. Σ' ένα πεζούλι κάθεται για λίγο να ξεαποστάσει. Βρίσκω την ευκαιρία να τον ρωτήσω ποιος είναι αυτός ο οικισμός.

-Μα φυσικά το Χωριό, μου απαντά με μια μικρή έκπληξη. Δεν το ήξερες;

-Φανταζόμουν πως ήτανε η Δάφνη, του λέω γελώντας.

-Είναι αλήθεια, πως δεν υπάρχουν πινακίδες, λέει απολογητικά και αμέσως μετά: Να σου προσφέρω λίγο νεράκι; φρέσκο είναι, τώρα το 'βγαλα από το πηγάδι.

Το πίνω αργά, απολαυστικά. Είναι το ωραιότερο νερό, που έχω πει ως τώρα στο νησί, με μια εξαίσιση, δική του γεύση. Κάθε πηγάδι άλλωστε έχει τη δική του γεύση, με λίγη εξάσκηση μπορείς να τα ξεχωρίσεις. Λυτάμαι, που δεν μου απέμεινε καθόλου να δοκιμάσεις.

-Πες μου κάτι για το Χωριό. Είναι αλήθεια τόσο όμορφο όσο λένε;

-Ναι, είν' ένας ωραίος οικισμός με σπίτια παλιά και καλοδιατηρημένα. Έχει στενά δρομάκια, καλντερίμια και ανοιχτό ορίζοντα. Το πιο σημαντικό είναι ότι έχει ζωή. Στην άκρη του οικισμού υπάρχει μια εκκλησία. Η θέα από εκεί είναι εκπληκτική, βλέπεις όλη την ακτή, μέχρι το φάρο. Μένω εκεί για μερικά λεπτά γοητευμένη.

Βγαίνοντας από το Χωριό, θυμάμαι τα λόγια του φίλου μας του Γιώργου, να βρω οπωσδήποτε τη θέση **"Ξυλοσειρμοί"**.

Ακολουθώ τις οδηγίες του και παίρνω το δρόμο για τις κεραίες. Κάπου στα μισά της διαδρομής μπαίνω αριστερά, σ' ένα όχι πολύ ευδιάκριτο μονοπάτι. Προχωρώ με το ένστικτό μου, βλέπω κάποια βράχια και ανεβαίνω ως εκεί. Ρίχνω μια ματιά από κάτω και μου κόβεται η ανάσα. Η κλίση του γκρεμού είναι σχεδόν κατακόρυφη.

Εκατοντάδες μέτρα πιο κάτω απλώνεται το απέραντο γαλάζιο. Μικρά νησάκια συμπληρώνουν αυτό τον πίνακα της απίστευτης ομορφιάς. Βρίσκομαι στο ωραιότερο μπαλ-

που μέσα σε δευτερόλεπτα και χωρίς εμπόδια, σέρνονταν μέχρι τη θάλασσα. Εκεί τους συγκέντρωναν και τους χρησιμοποιούσαν για να κατασκευάσουν τα καΐκια τους.

Το όνομα του μεγάλου βράχου που ορθώνεται επιβλητικά μέσα από την θάλασσα, είναι το **"Κουκούλι"**. Ο όγκος του είναι πολύ χαρακτηριστικός και είναι κατάφυτος με χαμηλούς θάμνους, καταφύγιο πουλιών ιδανικό και ασφαλέστατο".

Σταματάει για λίγο η Άννα. Ύστερα συνεχίζει.

"Τόση ώρα εκεί πάνω αισθάνομαι απόλυτα κυρίαρχος του τόπου, δεν το παίρνω απόφαση να εγκαταλείψω το θρόνο μου. Ο

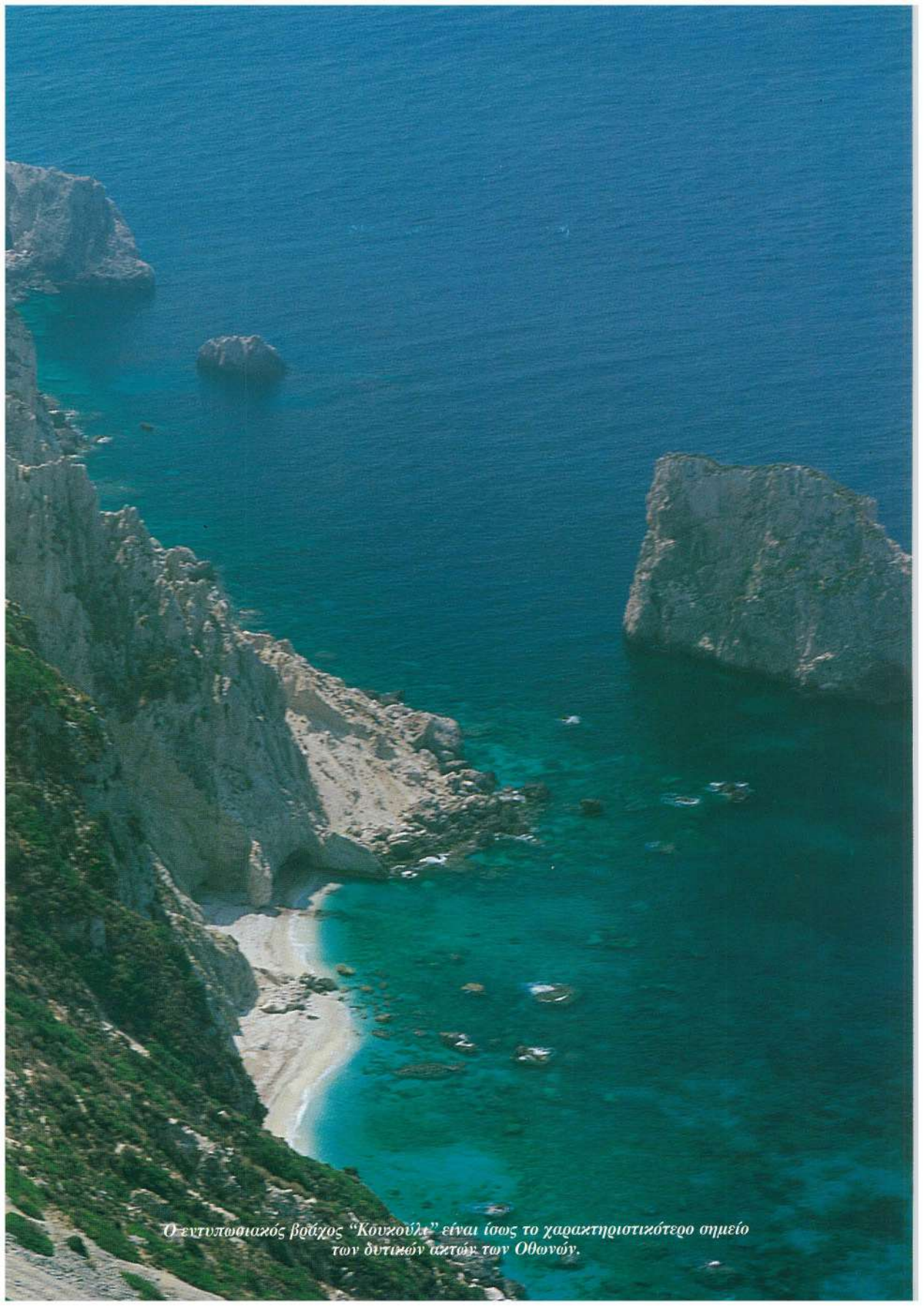
Οι δυτικές ακτές του νησιού εκτός από το εντυπωσιακό θέαμα, παρείχαν παλιά στους νησιώτες την δυνατότητα να εκμεταλλεύονται την φυσική κλίση του εδάφους, σαν ταχύτατο τρόπο μεταφοράς μεγάλων κορμών, απαραίτητων για την κατασκευή των πλοίων. Τα αυλάκια αυτά μεταξύ των γκρεμών ήταν οι περίφημοι "Ξυλοσειρμοί".

κόνι του νησιού, που καμιά πένα, καμιά φωτογραφία δεν μπορεί να αποδώσει. Δύο τεράστιες πέτρες στο χείλος του γκρεμού δημιουργούν ένα άνετο, φυσικό παγκάκι. Κάθομαι εκεί και αφήνω ελεύθερα τα μάτια και την ψυχή μου.

Και βέβαια αντιλαμβάνομαι πολύ καλά γιατί η τοποθεσία ονομάστηκε "Ξυλοσειρμοί". Οι κάτοικοι παλιά, τότε που ήταν κοντά στη φύση, εκμεταλλεύονταν αυτή την τρομαχτική κλίση του εδάφους με τη σαθρή σύνθεση, για να εξακοντίζουν τους τεράστιους κορμούς,

χρόνος όμως κυλάει αμείλικτα, η διαδρομή της επιστροφής είναι τεράστια, θα με πάρει η νύχτα. Με γρήγορα βήματα φθάνω στο κύριο οδικό δίκτυο, που στο σημείο εκείνο είναι χωματόδρομος.

Πριν προλάβω να κάνω μερικά μέτρα ακούω την κόρνα ενός αυτοκινήτου. Μέσα είναι εκείνος που είχα συναντήσει στα κτήματά του το πρωί και μου είχε δείξει την κατεύθυνση για το Χωριό. Κατεβαίνει με το αυτοκίνητό του στον Άμμο και προσφέρεται ευγενικά να με πάρει μαζί του.

Ο ευτυλοισιακός βράχος "Κουκούλι" είναι ίσως το χαρακτηριστικότερο σημείο των δυτικών ακτών των Οθωνών.

Γραφικές πρωινές εικόνες στο "Αυλάκι", το μικρό ψαρολιμάνο των Οθωνών.

Δεν μπορώ να αρνηθώ την προσφορά, μολονότι λυτπάμαι που δεν θα μπορέσω να ξαναπεράσω από το γλυκύτατο μονοπάτι, που τόσο μου είχε αρέσει το πρωί. Στη διαδρομή μαθαίνω πως είναι ο Στάθης Κατέχης, γόνος της γνωστής οικογένειας των Κατέχηδων.

Οι Κατέχηδες ήταν η πρώτη οικογένεια, που έφθασε στο νησί. Δεν επεδίωξαν όμως να καταλάβουν το πεδινό τμήμα του νησιού, που ήταν και το ευφορότερο, γιατί τότε υπήρχε ακόμη η απειλή των πειρατών. Για το επίθετο "Κατέχης" υπάρχει η παράδοση, ότι προέρχεται από το "Βελλιανίτη" των Παξών. Επειδή όμως πρώτος αυτός κατείχε πολλά κτήματα στους Οθωνούς, ονομάστηκε **Κατέχης**, από το "κατέχω". Υπάρχει μάλιστα και τοπωνύμιο "Στου Κατέχη", στο βόρειο πεδινό τμήμα των Οθωνών, περιοχή πολύ εύφορη.

Και η Άννα καταλήγει: χάρη στο Στάθη Κατέχη λοιπόν κάλυψα σε λιγότερο από 20

λεπτά, διαδρομή αρκετών ωρών πεζοπορίας. Και σκέφτηκα, πως, αν και είναι όμορφα τα μονοπάτια, μερικές φορές και τα σύγχρονα μέσα μετακίνησης είναι απαραίτητα.

Συνεπώς στην ώρα του ο ήλιος, μας ρίχνει μια τελευταία ματιά και χάνεται πίσω από το Μεροβίγλι. Ανάβουν τα πρώτα φωτάκια ψηλά στα κατάρτια των ιστιοπλοϊκών, η ζέστη της μέρας υποχωρεί, καθώς το δροσερό θαλασσίνο αεράκι φτάνει στη στεριά. Η παραλία του Άμμου γεμίζει κόσμο, που ετοιμάζεται να απολαύσει την γλυκιά καλοκαιρινή νύχτα.

ΟΜΟΡΦΕΣ ΩΡΕΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ

Το πρωινό ξύπνημα είναι πολύ ευχάριστο στους Οθωνούς. Ο ήλιος σηκώνεται πολύ νωρίς, ανεμπόδιστα.

Το κλίμα είναι υγιεινό, σε γεμίζει διάθεση και ευεξία. Άλλωστε είναι γνωστοί οι Οθωνοί για το υγιεινό τους κλίμα. Εδώ έστελναν παλιά οι Άγγλοι τους στρατιώτες τους που έπασχαν από πυρετό, για αεροθεραπεία και ανάρρωση.

Τα χαράματα μάς βρίσκουν στο "Αυλάκι". Ο Γιώργος ξεψαρίζει τα δίχτυα του, με τη βοήθεια του μπάρμπα-Παναγιώτη του Ζαβογιάννη. Παλιός ψαράς ο Ζαβογιάννης ζει πολλά χρόνια στο νησί. Αν και στα 85 του πια, δεν παύει να κινείται και να δουλεύει με την ζωτικότητα εφήβου.

Τους παρακολουθούμε καθώς δουλεύουν στο πρωινό φως, αμίλητοι, σε απόλυτο συντονισμό. Ένας άντρας μετρίου αναστήματος πιο δίπλα, παρατηρεί τις κινήσεις τους, με ενδιαφέρον.

-Ιδανική ώρα για ένα καφεδάκι, διατυπώνω φωναχτά τη σκέψη μου.

Ο άντρας σηκώνει το κεφάλι του:

Ο Mario στο σκάφος του ετοιμάζει τον πρωινό espresso.

Όπως ανεβαίνει ο δρόμος για τα Βιντστσιούτικα η θέα προς τον οικισμό "Άμμος" και τον όρμο του είναι υπέροχη.

-Αν θέλετε, μπορώ να κάνω ένα καφέ, λέει με ξενική προφορά.

Είναι ο MARIO, Ιταλός από το LECCE, που εδώ και πολλά χρόνια έρχεται κάθε καλοκαίρι στο νησί με την οικογένειά του. Χωρίς δεύτερη κουβέντα πηγαίνει λίγα μέτρα πιο εκεί, που είναι αραγμένο ένα μικρό σκάφος περίπου 8 μέτρων.

Σε λίγα λεπτά επιστρέφει με πλαστικά κυπελλάκια, που έχουν μέσα τους μυρωδάτο espresso. Έχω την εντύπωση, πως είναι από τους απολαυστικότερους espresso, που έχω πει ποτέ.

Μηχανικός, ο MARIO, μιλάει και καταλαβαίνει αρκετά καλά τα Ελληνικά, έχει κατασκευάσει εξ ολοκλήρου το σκάφος με τα χέρια του, μετά από δύο χρόνια δουλειάς. Άνθρωπος ευγενέστατος, το ίδιο βράδυ θα μας συστήσει την οικογένειά του. Είν' ένας όμορφος τόπος οι Οθωνοί. Αυτό που μας κάνει εντύπωση, εκτός από την φυσική ομορφιά του τοπίου, είναι το κλίμα ηρεμίας που επικρατεί. Σ' αυτό συμβάλλουν αποφασιστικά με την συμπεριφορά τους, τόσο οι ντόπιοι που είναι φιλόξενοι και

ευγενέστατοι όσο και οι ξένοι.

Πολύ δύσκολα θα συναντήσει κανείς άνθρωπο εκνευρισμένο ή αγχωμένο. Υπάρχει ένας γενικότερος χαλαρός ρυθμός που είναι ορατός παντού, στις ταβέρνες, στα καφενεία, στις κινήσεις των ανθρώπων. Και οι ίδιοι οι Ιταλοί με το ανήσυχο ταμπεραμέντο συμπεριφέρονται ήρεμα, ακόμη και στις στιγμές της ευθυμίας τους αποφεύγουν τις θορυβώδεις εκδηλώσεις.

Έχουμε βέβαια επισημάνει και κάποια πράγματα στο νησί, που με περισσότερη προσοχή, ενδιαφέρον και προγραμματισμό, θα μπορούσαν να ήταν πιο όμορφα.

Μια καλύτερη διαμόρφωση του παραλιακού χώρου, για παράδειγμα, με λίγη περισσότερη καθαριότητα, θα μας ικανοποιούσε πολύ.

Κάποια παραδοσιακά πέτρινα μονοπάτια στο εσωτερικό του νησιού, με την κατάλληλη σήμανση και συντήρηση, θα μπορούσαν να αποτελούν θαυμάσιες πεζοπορικές προτάσεις. Υπάρχουν εξ άλλου και οι πανέμορφοι ορεινοί οικισμοί με το υπέροχο φυσικό περιβάλλον και θέα.

Η "Άσπρη Άμμος" αποτελείται στην πραγματικότητα από λευκά, λεία βοτσαλάκια με τέλειο σφαιρικό σχήμα.

Κάποιοι ξενώνες εκεί σε αναπαλαιωμένα σπίτια, θα προσέλκυαν οπωσδήποτε επισκέπτες, που επιζητούν την απόλυτη ηρεμία στη φύση.

Και βέβαια η Άσπρη Άμμος, η εκπληκτική αυτή παραλία, παραμένει πρακτικά απρόσιτη. Το απόκρημνο έδαφος που την περιβάλλει, σε συνδυασμό με τις κατακόρυφες κλίσεις των βράχων, καθιστούν σχεδόν αδύνατη την χάραξη οποιασδήποτε οδού προς-

πέλασης. Μόνο αν διαθέτει κάποιος δικό του πλωτό μέσο, είναι σε θέση να απολαύσει τον συγκλονιστικό αυτό όρμο με την σπηλιά της Καλυψούς και τα μοναδικά νερά της Άσπρης Άμμου. Θα μπορούσαν κατά τη γνώμη μας κάποια από τα αρκετά καϊκάκια του νησιού, να μεταφέρουν εκ περιτροπής και με φθηνό κόμιστρο τους επισκέπτες του νησιού σε προγραμματισμένες ώρες της ημέρας.

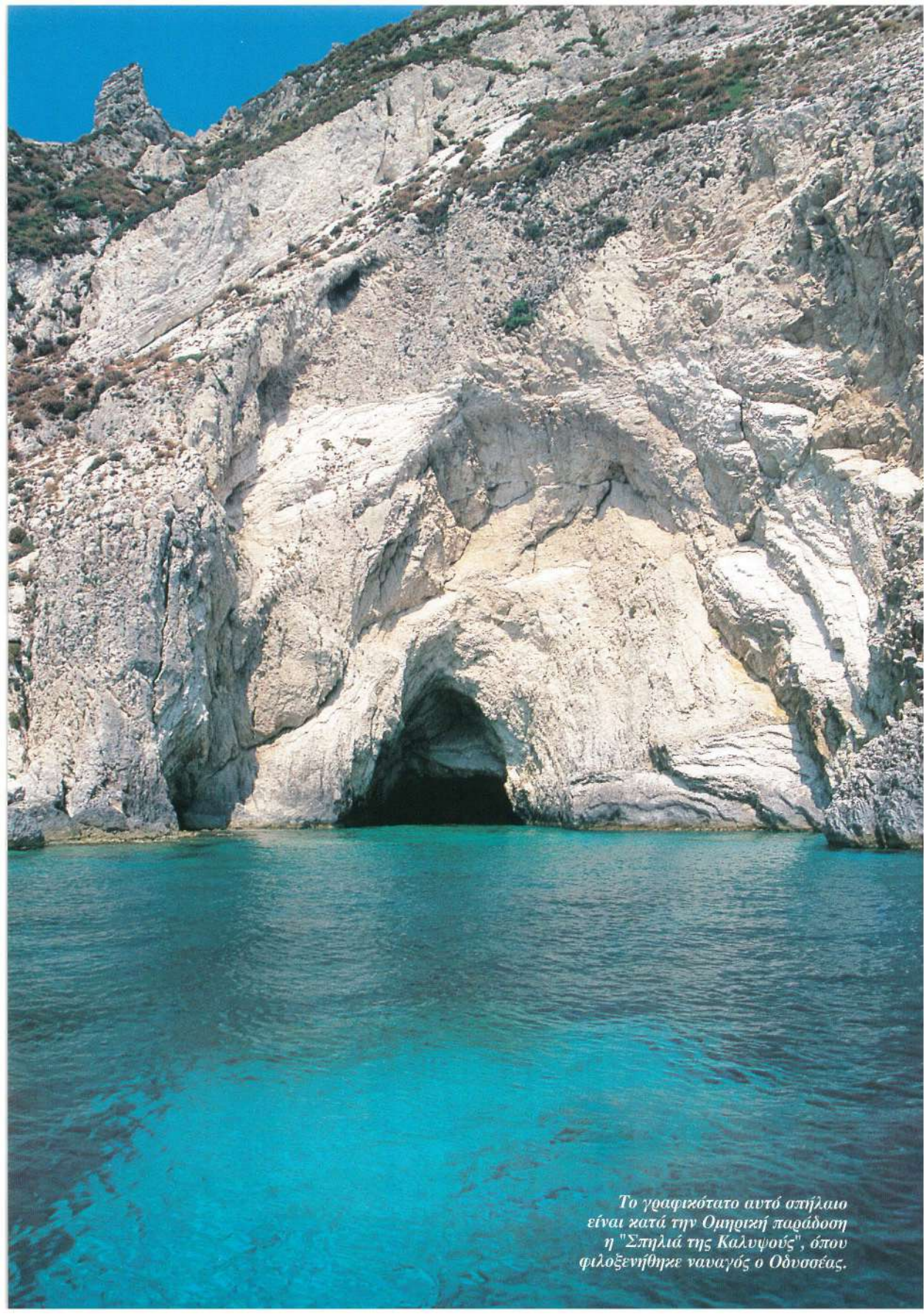
Τα νερά στην "Άσπρη Άμμο" έχουν μια απίστευτη διαφάνεια και είναι συνήθως ήρεμα, αφού επηρεάζονται μόνον από τους νότιους ανέμους.

Ένας τεράστιος κατακόρυφος βράχος περιβάλλει την "Άσπρη Άμμο" και την καθιστά απόλυτη από την στεριά.

*Το γραφικότετο αυτό σπήλαιο
είναι κατά την Ομηρική παράδοση
η "Σπηλιά της Καλυψούς", όπου
φιλοξενήθηκε ναυαγός ο Οδυσσεύς.*

Η προσέγγιση στην είσοδο της "Σπηλιάς της Καλυψούς" είναι δυνατή μόνον με κολύμπι ή μικρά πλεούμενα. Η εμπειρία των διάφανων νερών είναι συναρπαστική.

Καθώς συζητάμε αυτή την προοπτική με τους φίλους μας, ένα νεαρό ζευγάρι, ο Σπύρος και η Μαρία, που έχουν αραγμένο το καϊκάκι τους στο Αυλάκι, προθυμοποιούνται να μας μεταφέρουν στην Άσπρη Άμμο. Το πιο σημαντικό αυτής της πρότασης είναι, ότι θα έχουμε την δυνατότητα να μπορούμε στη βάρκα, που σέρνει το καϊκι από πίσω και να επισκεφθούμε σημεία της ακτής, απρόσιτα σε μεγαλύτερα σκάφη.

Η είσοδος της Σπηλιάς της Καλυψούς είναι συναρπαστική με τα ρηχά, διάφανα νερά και τους παράξενους ιώδεις χρωματισμούς των πετρωμάτων. Η σπηλιά έχει μια φυσική διέξοδο στην άλλη πλευρά του βράχου, η διέξοδος όμως είναι στενή και δύσκολη. Είναι απολαυστική αυτή η αμεσότητα, που μας δίνει η βαρκούλα, με το υπέροχο θαλάσσιο περιβάλλον και τις μικροσπηλιές της ακτής. Πραγματικά αξέχαστες στιγμές.

Στο εσωτερικό της "Σπηλιάς της Καλυψούς" τα πετρώματα έχουν εντυπωσιακά ιώδη χρώματα.

Στους Οθωνούς πέφτουν αρκετές βροχές, ιδιαίτερα κατά τους μήνες Νοέμβριο, Δεκέμβριο και κατά την Άνοιξη. Η βλάστηση είναι οργιαστική με κυρίαρχο είδος τα κυπαρίσσια και άφθονους θάμνους.

Η περιήγηση συνεχίζεται το απόγευμα, αυτή τη φορά στο εσωτερικό του νησιού. Πιστός στην υπόσχεσή του ο Περικλής Κασίμης, θέτει στη διάθεσή μας το αγροτικό αυτοκίνητο και τις γνώσεις του, μέχρι αργά το βράδυ. Είναι μια μοναδική ευκαιρία για μένα να γνωρίσω τους Οθωνούς, έστω και έτσι.

Το παλιό ελαιοτριβείο του κυρ-Σωκράτη Τσίρου είναι ένα μικρό λαογραφικό μουσείο, με αντικείμενα του παρελθόντος, άριστα συντηρημένα.

Ο πρώτος μας προορισμός είναι τα **Βιντσε-τσιάτικα**. Καλά στρωμένος ο χωματόδρομος και συντηρημένος, στριφογυρίζει ανηφορικός πάνω από τον Άμμο και σιγά-σιγά αποκαλύπτει στα μάτια μας μια πανοραμική εικόνα του οικισμού.

Σ' αυτό το φυσικό μπαλκόνι είναι χτισμένο το μικρό χωριό, με σπίτια πέτρινα, παραδοσιακά, που χάρη στην πολύ στέρεα κατασκευή τους, διατηρούνται αναλλοίωτα στο χρόνο. Γραφικά καλντερίμια μας μεταφέρουν σε σημεία του οικισμού με υπέροχη θέα. Παντού επικρατεί τάξη και καθαριότητα, οι λιγοστοί κάτοικοι φροντίζουν με κάθε τρόπο το ωραίο αυτό περιβάλλον. Αιωνόβια ελαιόδεντρα παρεμβάλλονται ανάμεσα και γύρω στα σπίτια του χωριού.

Ο κυρ-Σωκράτης Τσίρος μας ξεναγεί σ' ένα παμπάλαιο ελαιοτριβείο, κληρονομιά από τους παππούδες του, που το διατηρεί σε άριστη κατάσταση, έτοιμο να λειτουργήσει, όπως μας λέει χαρακτηριστικά. Εντύπωση μας προκαλεί μια τεράστια μυλόπετρα, που λαξεύτηκε στις δυτικές ακτές του νησιού και μεταφέρθηκε από κει, ποιος ξέρει με ποιο τρόπο και πριν πόσα χρόνια.

Στην λιθόστρωτη και δροσερή αυλή του σπιτιού του πίνουμε θαυμάσιο νερό, που μεταφέρουν στα χέρια αυτός και η γυναίκα

Γραφικότετος οικισμός τα Βιντσιτσιάτικα, προσφέρουν μια καταπληκτική θέα προς τον "Άμμο" και τον θαλασσινό ορίζοντα.

του, από ένα πηγάδι 200μέτρα μακριά. Όση ώρα μένουμε στα Βιντσιτσιάτικα έχουμε την ψευδαίσθηση, ότι ο χρόνος έχει σταματήσει πολλά χρόνια πριν, σ' ένα παρελθόν δύσκολο αλλά ανθρώπινο, που δεν υπάρχει πια.

Επιστρέφουμε στην κίνηση του Άμμου και κατευθυνόμαστε βόρεια, στο βασικό οδικό δίκτυο του νησιού, που είναι ασφαλτοστρωμένο. Περνάμε από τα Κασσιμάτικα και Μαστοράτικα, οικισμούς γνωστούς από την περιήγηση της Άννας. Είναι μικρά χωριά, με εντυπωσιακά σύγχρονα σπίτια σε ζωηρούς χρωματισμούς.

Παίρνουμε κατεύθυνση δυτική με προορισμό την Δάφνη, τον πιο απομακρυσμένο οικισμό του νησιού. Η διαδρομή είναι υπέροχη το τοπίο ορεινό και πολύμορφο, η ποικιλία αλλά και η πυκνότητα της βλάστησης, απίστευτη. Σε ορισμένα σημεία, δέντρα και θάμνοι δημιουργούν ζώνες αδιαπέραστες, συνθήκες πραγματικής ζούγκλας. Είναι φανερό, ότι στα σημεία αυτά η φύση έχει παραμείνει ανέγγιχτη, για πολλές δεκάδες χρόνια. Και δεν μπορώ να μην φέρω στο μυαλό μου κάποιες αντίστοιχες εικόνες από το Άγιο Όρος, όπου το φυσικό περιβάλλον υπακούει στους δικούς του νόμους εξέλιξης, χωρίς την καταλυτική παρέμβαση του

ανθρώπινου παράγοντα.

Υπάρχουν όμως και ορισμένα σημεία, που μας γεμίζουν με απογοήτευση. Είναι εδάφη επίπεδα ή ελαφρά επικλινή, προστατευμένα με αριστοτεχνικές πέτρινες πεζούλες. Τις πεζούλες αυτές, που λέγονται και "λιθίες" ή "γρέμπες", ύψωσαν πολλά χρόνια πριν, με κόπους και θυσιές, οι παλιοί Οθωνιώτες.

Ήταν η εποχή, που και το παραμικρό κομμάτι γης ήταν πολύτιμο για την επιβίωση κι έπρεπε να προστατευθεί από τις διαβρώσεις των νερών της βροχής. Γεμάτα πέτρες και κατάξερα, χωρίς την παραμικρή καλλιέργεια, παραμένουν πια αυτά τα εδάφη, για να θυμίζουν την μετεξέλιξη των εποχών και συνηθειών.

Το τέλος της διαδρομής μας βρίσκει στις εγκαταστάσεις του ΟΤΕ, στην δυτικότερη κορυφή του νησιού. Ειν' αυτή η περιοχή, που είχε αφήσει έκθαμβη την Άννα, με τις κατακόρυφες κλίσεις και τους χαοτικούς γκρεμούς των "ξυλοσειρών". Χαρίζουμε στους εαυτούς μας, μερικά λεπτά περισυλλογής απέναντι στον ήλιο, που χαμηλώνει στα ακύμαντα νερά του Ιονίου. Ύστερα παίρνουμε τον μακρύ δρόμο της επιστροφής μέχρι τον φάρο, στην άλλη άκρη του νησιού.

Ο Περικλής είναι πρόθυμος να μου δείξει ό,τι μπορεί περισσότερο.

Φτάνουμε με το τελευταίο φως της ημέρας, ακριβώς τη στιγμή που αρκετά μέτρα ψηλότερα, ανάβει ο φάρος το δυνατό του φως. Η τετράγωνη βάση του είναι μια ογκωδέστατη κατασκευή, με άριστα δουλεμένη πελεκητή πέτρα.

-Αυτό άλλωστε ήταν το κομμάτι που άντεξε στην ανατίναξη με εκρηκτικά των Γερμανών, πριν από την αποχώρησή τους. Όλο το ανώτερο τμήμα καταστράφηκε, μας λέει ο Περικλής. Έχει ο χώρος μιαν ανεξήγητη γοητεία. Ίσως οφείλεται στην παρουσία του φάρου, ίσως πάλι στην ηρεμία και μοναξιά. Μένουμε αρκετή ώρα καθισμένοι απέναντι στο πέλαγο, που όσο πάει σκοτεινιάζει περισσότερο. Μακριά στ' αριστερά μας, ανάβουν τα πρώτα φώτα της Ερείκουσας.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΤΗΤΕΣ

Εημερώνει Κυριακή. Είναι σήμερα μια μεγάλη μέρα για το νησί. Οι Οθωνοί θα αποκτήσουν επιτέλους το δικό

τους **Λιμενικό Σταθμό**, που θα υπάγεται στο Λιμεναρχείο Κέρκυρας. Μέρες τώρα το κτίριο που θα στεγάσει τις Λιμενικές Υπηρεσίες δέχεται τις τελευταίες περιποιήσεις. Ακόμα και το παλιό κανόνι που 'χει σιγήσει από χρόνια, βάφεται με προσοχή, επίσημο μαύρο χρώμα για την μέρα των εγκαινίων. Από νωρίς πολύς κόσμος μαζεύεται στον Άμμο. Οι πιο προνοητικοί εξασφαλίζουν θέσεις με θέα στα γύρω καφενεία, στη σκιά. Ψηλώνει ο ήλιος, άπνοια, ξεσπάει η ζέση ανελέητη. Δεν υπάρχουν υπόστεγα, μόνον ένα μεγάλο αρμυρίκι, πόσους όμως να χωρέσει στη σκιά του;

Περνάει η ώρα, μεσημεριάζει, ο κόσμος αδημονεί. Και να, ένας δυνατός βόμβος ακούγεται από τον ουρανό. Αμέσως μετά ένα ελικόπτερο ζυγιάζεται για λίγο πάνω από την τσιμεντένια προκυμαία και προσγειώνεται μέσα σ' ένα σύννεφο σκόνης. Όταν το τοπίο καθαρίζει, περιμένουμε να δούμε τους υπουργούς. Απογοήτευση! Μάλλον θα 'ρθουν από την θάλασσα.

Είναι πια περασμένο μεσημέρι, όταν επιτέλους εμφανίζονται τα ταχύπλοα του Λιμενικού.

Ο φάρος των Οθωνών θεωρείται μεγάλης έντασης, αφού στέλνει το φως του περίπου 40 μίλια μακριά.

Ο Μίμης και ο Σπύρος, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Οθωνών κατά την ημέρα της τελετής.

Τελετή εγκαινίων του Λιμενικού Σταθμού, με τους Υπουργούς κκ. Σουμάκη και Δρύ, και τις αρχές του τόπου.

Ο υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας κ. Σουμάκης και ο υφυπουργός Οικονομικών κ. Δρύς, πατούν το πόδι τους στο νησί. Γίνονται δεκτοί με θερμά χειροκροτήματα από το συγκεντρωμένο πλήθος. Ακολουθούν οι ομιλίες των Υπουργών και τα εγκαίνια.

Οι Οθωνοί έχουν αποκτήσει πια το δικό τους Λιμενικό Σταθμό, πλήρως επανδρωμένο. Δεν μένει παρά να ευχηθούμε να αποκτήσουν γρήγορα και ένα πραγματικό ταχύπλοο κατάλληλα εξοπλισμένο.

Ο ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Στις θαλάσσιες ως τώρα διαδρομές μας έχουμε κινηθεί μόνον στα νότια παράλια και σ' ένα τμήμα των δυτικών ακτών. Όλη η υπόλοιπη περίμετρος, με τις ανατολικές και βόρειες ακτές, παραμένει άγνωστη. Ο καπετάν Δημήτρης αναλαμβάνει με το καϊκάκι του να μας πάει παντού.

Βγαίνουμε από το Αυλάκι και παίρνουμε κατεύθυνση ανατολική, προς το φάρο.

Ο ουρανός εξακολουθεί να 'ναι ανέφελος όπως τόσες μέρες τώρα, η θάλασσα μπουνάτσα. Σε αντίθεση με τις νότιες και δυτικές ακτές, εδώ δεν υπάρχουν γκρεμοί και βράθρα. Οι παραλίες χαμηλώνουν ομαλά μέχρι το κύμα, είναι ήπιες οι κλίσεις του εδάφους. Σχίζουμε τα ρηγά, διάφανα νερά με μικρή ταχύτητα και καθώς ο ήλιος εισδύει μέχρι το βυθό, παρακολουθούμε με θαυμασμό τις εναλλαγές του υποθαλάσσιου τοπίου. Πού και πού συναντάμε κάποιες

ξέρες, ο βυθός σηκώνεται επικίνδυνα, ο καπετάν Δημήτρης όμως αποφεύγει όλες τις κακοτοπιές, γι' αυτόν δεν υπάρχουν άγνωστα νερά.

Το πράσινο εξακολουθεί να οργιάζει, η κυριαρχία των κυπαρισσιών είναι εδώ καθολική. Πλησιάζουμε στο Βορειοανατολικό άκρο του νησιού, στο **Ακρωτήριο Καστρί**. Σώζονται ακόμα τα ερείπια του Βενετσιάνικου κάστρου πάνω στο βραχώδες ύψωμα. Απ' αυτό άλλωστε πήρε το ακρωτήριο τ' όνομά του.

Η Κέρκυρα έμεινε πάνω από 400 χρόνια στην Βενετσιάνικη κατοχή, από το 1386 μέχρι το 1797. Απ' αυτό το κάστρο χτυπούσαν οι Βενετσιάνοι με τα κανόνια τους Γάλλους, ώσπου εκείνοι το 1797 κατέλαβαν το κάστρο, αφού προηγουμένως το βομβάρδισαν και το κατέστρεψαν.

Προβάλλει ο φάρος μοναχικός στο ύψωμά του, 100 μέτρα πάνω από τη θάλασσα. Ειν' εντυπωσιακή σ' αυτό το σημείο η ακτή, οι ομαλές κλίσεις παύουν να υπάρχουν.

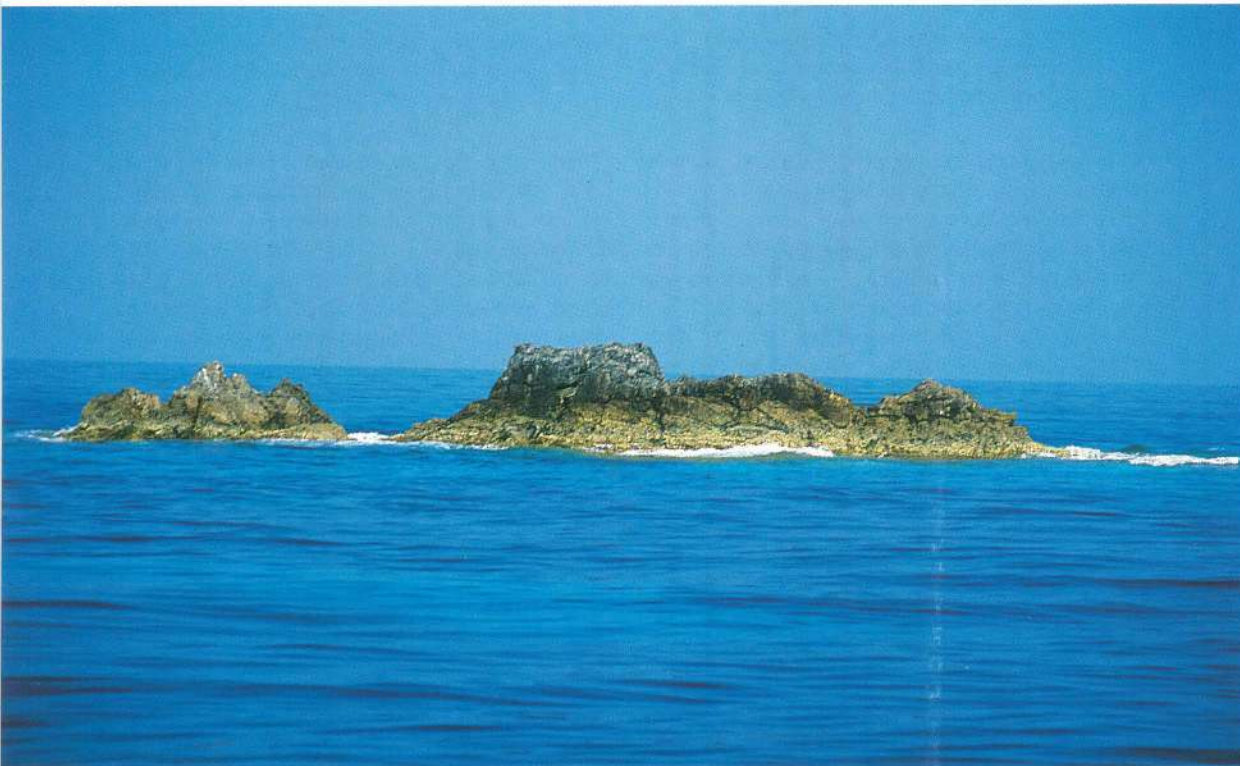
Πελώριοι, άγριοι βράχοι προβάλλουν από τα νερά, περνάμε ανάμεσά τους. Στην άκρη του ακρωτηρίου, μερικές εκατοντάδες μέτρα από την ακτή, ένας μεγάλος επιμήκης βράχος κινεί την προσοχή μας με το παράξενο σχήμα του. Πριν προλάβουμε να πούμε τίποτα, κόβει ο καπετάν Δημήτρης την ταχύτητα του σκάφους.

-Μοιάζει με υποβρύχιο, έτσι δεν είναι; Ε λοιπόν, το πλήρωσε ακριβά αυτό το σχήμα του στον πόλεμο ο βράχος. Του 'ριξαν βόμβες και βόμβες τα Ιταλικά αεροπλάνα, από ψηλά τον πενούσαν για υποβρύχιο. Το μόνο που κατάφεραν ήταν να τον κουτσουρέψουν λιγάκι.

Μπαίνουμε πια στο αθέατο τμήμα του νησιού, πλεύουμε στα βόρεια παράλια. Ίδια πυκνή βλάστηση, φαράγγια, ελαιώνες και αναρίθμητα κυπαρίσσια. Ο Όρμος Φύκι απλώνεται μπροστά μας αχανής. Φαίνεται από μακριά τόσο ειρηνική η παραλία, η Άννα όμως ακόμη θυμάται τις αφιλόξενες πέτρες της ακτής.

-Υπάρχουν όμως και σημεία με χαλίκι, επιβεβαιώνει ο καπετάν Δημήτρης. Αρκεί να χεις χρόνο να τα ψάξεις.

καίκι, παίρνει πρίμα τον καιρό, οι δυτικές ακτές ξεδιπλώνονται μπροστά μας από κρημες και απρόσιτες. Αυτό είναι και το πιο ορεινό τμήμα του νησιού. Εδώ, στο ύψος του οικισμού Χωριό, βρίσκεται ένα ακρωτήριο αμμουδερό, το δυτικότερο σημείο της Ελλάδος. Και δεν μπορώ να μην φέρω με συγκίνηση στο μυαλό μου, πως μόλις τρεις βδομάδες πριν στην "Τρυπητή" της Γαύδου, βρισκόμασταν στο νοτιότερο σημείο της Ελλάδος. Από μακριά ξεχωρίζει ο βράχος

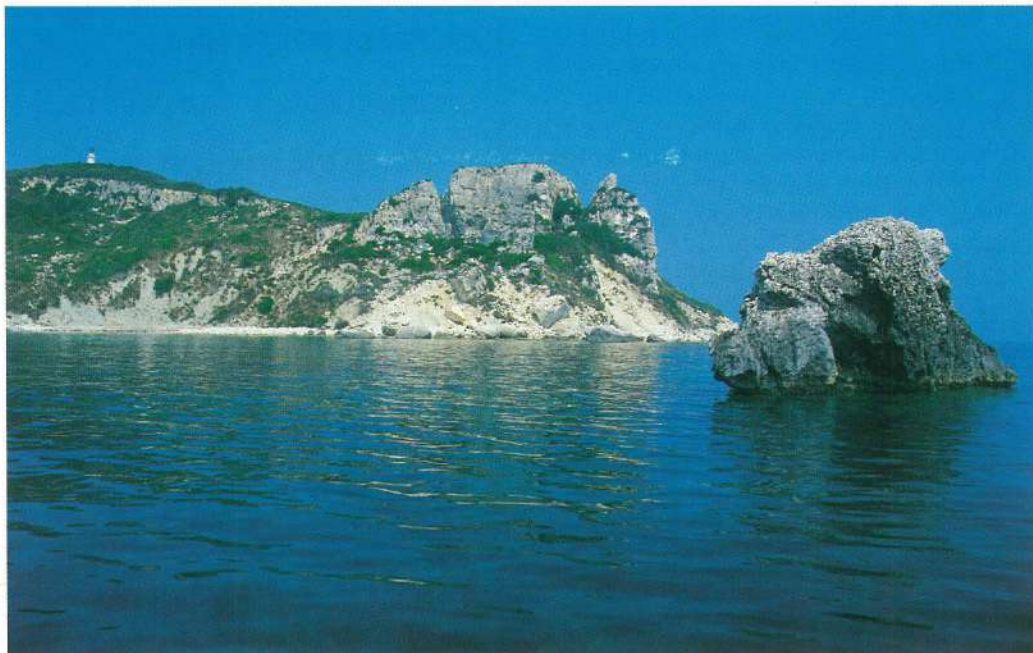
Το πασίγνωστο "Υποβρύχιο", ο βράχος, που εξ' αιτίας του σχήματός του απετέλεσε στόχο των Ιταλικών αεροπλάνων, που τον εκλάμβαναν σαν πραγματικό υποβρύχιο.

Πλησιάζουμε στο ακρωτήριο **"Μπόχα"**, στο βορειοδυτικό άκρο του νησιού. Αυτό είναι το πλησιέστερο σημείο από τις Ιταλικές ακτές. Έτσι το ακρωτήριο Σάντα Μαρία ντι Λέουκα απέχει 47 μίλια, ενώ το Οτράντο μόνον 43. Σκέφτομαι, πως μ' ένα καλό ταχύπλοο φτάνει κανείς εδώ από την Ιταλία σε λιγότερο από δυο ώρες.

Στο ακρωτήριο Μπόχα το βοριαδάκι δυναμώνει, η ακτή είναι άγρια, με γκρεμούς και κατακόρυφους βράχους. Στριβει τώρα το

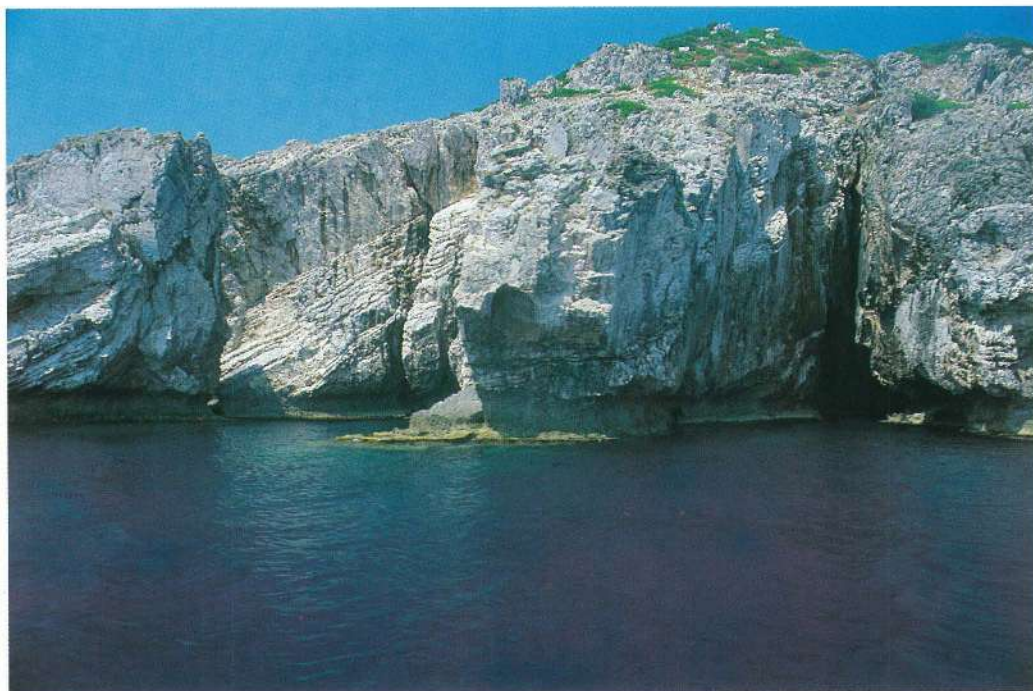
"Κουκούλι" με το χαρακτηριστικό σχήμα του. Προφυλαγμένα τα νερά απ' το Βοριά, είναι ήρεμα και πάλι.

Θαυμάζουμε για τελευταία φορά τον μεγαλόπρεπο όρμο της Καλυψούς με την Άσπρη Άμμο. Ύστερα από λίγο ο καπετάν Δημήτρης δένει το καϊάκι στο αραξοβόλι του και πηδάμε στη στεριά, τρεις περίπου ώρες από τη στιγμή που ξεκινήσαμε. Σφίγγουμε τα χέρια, τον ευχαριστούμε και ευχόμαστε "Καλή αντάμωση".

Στο ανατολικό ακρωτήριο του νησιού, το "Καστρι", οι ακτές είναι απόκρημνες, με πολλούς βράχους που προβάλλουν από την θάλασσα, πολύ κοντά στην ακτή.

Οι νότιες παραλίες των Οθωνών αποτελούνται από πετρώματα με παράξενους σχηματισμούς και δημιουργούν αναρίθμητες κοιλότητες, ιδανικές για εξερεύνηση.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κυλάει γοργά η τελευταία νύχτα στους Οθωνούς. Έτσι συμβαίνει πάντα με τις όμορφες στιγμές, φεύγουν βιαστικά, λες και θέλουν να συντομέψουν την ευτυχία μας. Χαιρετάμε από νωρίς όλους τους φίλους στο νησί και καταλήγουμε στο Γιώργο.

Ο Stefano ξεπερνάει τον εαυτό του, θέλει να μας ευχαριστήσει, όσο γίνεται περισσότερο. Ο Γιώργος κάθεται μέχρι αργά κοντά μας, τσουγκρίζουμε πολλές φορές τα ποτήρια μας.

Το άλλο πρωί ο Τάσος ξεκινάει στις 8 ακριβώς τη μηχανή της Αγγελικής. Ειν' εκεί από νωρίς ο Γιώργος και ο Μαρίο, ανοίγουν τις αγκαλιές και μας αποχαιρετάνε. Πρώτα χάνονται τα πεδινά και λίγο αργότερα τα ψηλά κατάρτια των ιστιοπλοϊκών.

Το Μεροβίγλι με τον όγκο και το ύψος του αντέχει ακόμα, ύστερα γίνεται κι αυτό αχνή, γαλάζια γραμμή στον πρωινό ορίζοντα.

Άγιος Στέφανος, Κέρκυρα, αυτοκίνητα, συνωστισμός, φέρρου-μπόουτ, Ηγουμενίτσα, εικόνες γνώριμες μπροστά μας, γεμάτες καθημερινότητα. Πίσω μας μακρινοί και αθέατοι οι Οθωνοί.

Η νοσταλγία μας γι' αυτούς έχει κίολας αρχίσει.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

1. **ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ** 0663-72132

2. ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ

A. Τάσος Κασίμης	71578
B. Βασίλειος Κατέχης	71586
Γ. Γιώργος Μπακαλάκος	71640
Δ. Χαράλαμπος Κατέχης	71583
Ε. Χρήστος Κασίμης	71575
Ζ. Κων/νος Γ. Κατέχης	

3. ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ

ΚΕΡΚΥΡΑΣ	0661-33096 & 108
ΟΘΩΝΩΝ	0663-72280

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΛΟΙΩΝ

A. ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ:

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ- ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Από **Κέρκυρα** F/B "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ"

Τρίτη Σάββατο Κυριακή
7:30 π.μ. 7:30π.μ. 9:00π.μ.

Διάρκεια 4 ώρες.

Ενδιάμεσοι σταθμοί Ερείκουσα - Μαθράκι.

Από **Άγιο Στέφανο** (ΑΓΓΕΛΙΚΗ)

Δευτέρα Πέμπτη
11:00 π.μ. 11:00 π.μ.

Από **Οθωνούς** προς Άγιο Στέφανο

Δευτέρα Πέμπτη
8:00 π.μ. 8:00 π.μ.

B. ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Από **Κέρκυρα** Τρίτη Σάββατο
6.30 π.μ. 6.30 π.μ.

Από **Οθωνούς** προς Άγιο Στέφανο ίδια δρομολόγια με την θερινή περίοδο.

Καθώς αφήνουμε τους Οθωνούς, παίρνουμε μαζί μας την πρωϊνή εικόνα του Ιου Δημοτικού σχολείου στην Άμμο, που χάρη σε 6 μικρά παιδιά - 2 Ελληνόπουλα και 4 Αλβανόπουλα - εξακολουθεί ακόμη να λειτουργεί.

